

Tilastokeskus
 Tilastoarkisto

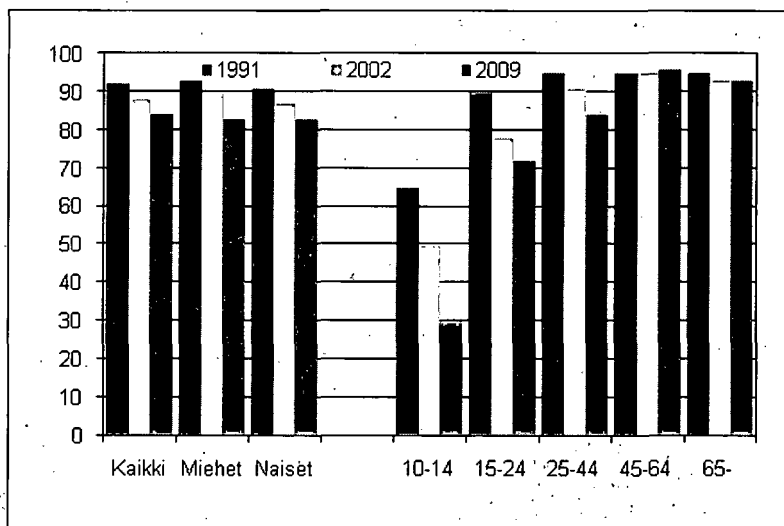
Ajankäyttötutkimus 2009

Kulttuuri- ja liikuntaharrastukset 1981–2009

Sanomalehtien säännöllinen lukeminen on vähentynyt

Vaikka Suomi on edelleen vahva sanomalehtimaa, paperille painettujen sanomalehtien säännöllinen lukeminen on vähentynyt. Erityisesti nuoret ja nuoret aikuiset lukevat sanomalehtiä säännöllisesti vähemmän kuin 1990-luvun alussa. Sen sijaan 45 vuotta täyttäneistä useampi kuin yhdeksän kymmenestä seuraa säännöllisesti sanomalehteä. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen vuoden 2009 ajankäyttötutkimuksen tuloksista.

Sanomalehtien säännöllinen lukeminen sukupuolen ja iän mukaan 1991, 2002 ja 2009, %

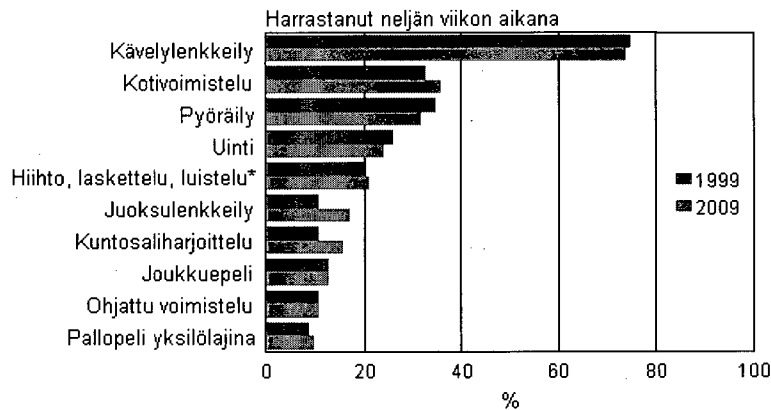

Aikakauslehtien säännöllisessä lukemisessa on tapahtunut varsin huomattavia ikäryhmiin liittyviä muutoksia 1980-luvun alusta. Alle 25-vuotiaat lukevat nyt aikakauslehtiä selvästi vähemmän kuin 1980-luvun alussa. Sen sijaan 65 vuotta täyttäneet lukevat aikakauslehtiä huomattavasti enemmän kuin aikaisemmin. He ovat nykyään eniten aikakauslehtiä lukeva ikäryhmä.

Kirjojen lukeminen on 1990-luvun alusta vähentynyt, tosin viimeisen 10 vuoden aikana ei lukemisessa ole tapahtunut suuria muutoksia.

Lähes kaikki suomalaiset harrastavat liikuntaa. Yli 90 prosenttia 10 vuotta täyttäneestä väestöstä oli harrastanut vuonna 2009 vähintään yhtä liikuntalajia neljän viikon aikana. Kymmenen vuotta sitten osuus oli melkein sama. Eniten liikuntaa harrastavat 10–14-vuotiaat, joista 98 prosenttia oli harrastanut jotain liikuntaa kuukauden aikana.

Liikuntaharrastukset 1999 ja 2009, %

Suosituin liikuntalaji on kävelylenkkeily, johon tässä tutkimuksessa luetaan mukaan myös sauvakävely. Sitä oli harrastanut kolme neljäsosaa vastaajista. Seuraavaksi suosituimmat liikuntalajit ovat kotivoimistelu, pyöräily ja uinti. Suosiotaan ovat kasvattaneet 2000-luvulla juoksulenkkeily, kuntosaliharjoittelu ja kotivoimistelu.

Kävelylenkkeilyä, kotivoimistelua ja pyöräilyä harrastetaan usein. Vajaa kolmasosa kävelylenkkeilyn ja pyöräilyn harrastajista oli harrastanut lajiaan lähes päivittäin eli vähintään 20 kertaa neljän viikon aikana. Kotivoimistelua harrastaneista neljäsosa oli voimistellut yhtä usein. Muita liikuntalajeja harrastettiin harvemmin.

Sisällys

1. Johdanto.....	7
2. Kulttuuritilaisuudet.....	8
2.1. Kulttuuritilaisuuksissa käyminen suosittua.....	8
2.2. Konserteissa käyminen lisääntynyt voimakkaasti.....	8
2.3. Elokuviissa oli käynyt noin puolet väestöstä.....	9
2.4. Teatterissa käyminen lisääntynyt.....	10
2.5. Oopperassa ja tanssiesityksissä käymisessä ei suuria muutoksia.....	11
2.6. Koululaisten taidenäyttelyissä ja museoissa käyminen on lisääntynyt.....	12
2.7. Kulttuurifestivaaleille osallistuminen on lisääntynyt.....	13
2.8. Kulttuuritilaisuuksissa käymisen useudessa ei suuria muutoksia.....	13
3. Kulttuuriharrastukset.....	15
3.1. Soittamista ja kuvataiteita harrastetaan yhtä aktiivisesti kuin 20 vuotta sitten.....	15
3.2. Kirjoittamista harrastavat eniten nuoret tytöt.....	16
3.3. Valokuvauksen ja videokuvauksen harrastaminen lisääntynyt.....	17
3.4. Tanssin harrastaminen vähentynyt.....	18
3.5. Laulamisen ja näyttelemisen harrastaminen suunnilleen ennallaan.....	19
4. Lukeminen.....	20
4.1. Nuoret aikuiset lukevat kirjoja vähemmän kuin 1990-luvun alussa.....	20
4.2. Sanomalehtien säännöllinen lukeminen on vähentynyt.....	21
4.3. 65 vuotta täyttäneet ovat suurin aikakauslehtien lukijaryhmä.....	22
4.4. Kirjastossa käyminen tasa-arvoistunut entisestään.....	23
5. Tietokoneharrastus.....	24
5.1. Tietokone ja Internet-yhteydet kotona.....	24
5.2. Tietokoneen käyttötarkoitukset.....	25
5.3. Internetin käyttötarkoitukset.....	25
5.4. Sosiaalinen media.....	26
5.5. Pelikoneet.....	27
6. Liikuntaharrastukset.....	28
6.1. Liikunnan harrastaminen.....	28
6.2. Urheilukilpailuissa käyminen.....	29

Taulukot

Taulukko 1. Internetin käyttötarkoitukset sukupuolen mukaan 2009, % Internetin käyttäjistä.....	26
---	----

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Konserteissa käyminen 1981, 1991, 1999, 2002, 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	31
Liitetaulukko 2. Elokuviissa käyminen 1991, 1999, 2002, 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	32
Liitetaulukko 3. Teatterissa käyminen 1981, 1991, 1999, 2002, 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	33
Liitetaulukko 4. Oopperassa käyminen 1981, 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	33
Liitetaulukko 5. Tanssiesityksissä käyminen 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	34

Liitetaulukko 6. Taidenäyttelyissä ja taidemuseoissa käyminen 1981, 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	35
Liitetaulukko 7. Museossa käyminen (muu kuin taidemuseo) 1981, 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	36
Liitetaulukko 8. Musiikki-, tanssi-, teatteri-, elokuva- tms. tapahtumissa tai festivaaleilla käyminen 1981, 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	37
Liitetaulukko 9. Konserteissa käyntikerrat 12 kuukauden aikana 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	38
Liitetaulukko 10. Teatterissa käyntikerrat 12 kuukauden aikana 1981, 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	39
Liitetaulukko 11. Oopperassa käyntikerrat 12 kuukauden aikana 1981, 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	40
Liitetaulukko 12. Tanssiesityksissä käyntikerrat 12 kuukauden aikana 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	41
Liitetaulukko 13. Taidenäyttelyssä tai taidemuseossa käyntikerrat 12 kuukauden aikana 1981, 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	42
Liitetaulukko 14. Museossa käyntikerrat 12 kuukauden aikana 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	43
Liitetaulukko 15. Musiikki-, tanssi-, teatteri-, elokuva- tms. tapahtumissa tai festivaaleilla käyntikerrat 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	44
Liitetaulukko 16. Soittaminen, laulaminen, kuvataiteet 1981, 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	44
Liitetaulukko 17. Kirjoittaminen, näytteleminen, tanssi 1981, 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	45
Liitetaulukko 18. Valokuvaus, videokuvaus 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	46
Liitetaulukko 19. Tietokoneiden lukumäärä taloudessa 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	47
Liitetaulukko 20. Kotona olevat pelikonsolit ja Internet-yhteydet 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	48
Liitetaulukko 21. Tietokoneen käytön useus vapaa-aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	49
Liitetaulukko 22. Tietokoneen käyttötarkoitukset 2009, miehet ja naiset yhteensä, % tietokoneen käyttäjistä.....	50
Liitetaulukko 23. Internetin käytön useus 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	50
Liitetaulukko 24. Internetin käyttö asiointiin, tiedonetsintään ja opiskeluun 2009, miehet ja naiset yhteensä, % Internetin käyttäjistä.....	51
Liitetaulukko 25. Internetin käyttö viestintään 2009, miehet ja naiset yhteensä, % Internetin käyttäjistä.....	51
Liitetaulukko 26. Internetin käyttö median seuraamiseen ja pelien pelaamiseen 2009, miehet ja naiset yhteensä, % Internetin käyttäjistä.....	51
Liitetaulukko 27. Sosiaalinen media 2009, miehet ja naiset yhteensä, % Internetin käyttäjistä.....	52
Liitetaulukko 28. Pelien pelaaminen pelikonsoleilla 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	52
Liitetaulukko 29. Eri liikunnan lajien harrastaminen neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	53
Liitetaulukko 30. Harrastettujen liikunnan lajien lukumäärä neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	53
Liitetaulukko 31. Kävelylenkkeilyn harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	54
Liitetaulukko 32. Juoksulenkkeilyn harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	54
Liitetaulukko 33. Pyöräilyn harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	55
Liitetaulukko 34. Uinnin harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	55

Liitetaulukko 35. Ohjatun voimistelun harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	56
Liitetaulukko 36. Kotivoimistelun harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	56
Liitetaulukko 37. Kuntosaliharjoittelun harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	57
Liitetaulukko 38. Tanssiliikunnan harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	57
Liitetaulukko 39. Joukkuepallopelien harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	58
Liitetaulukko 40. Yksilöpallojen harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	58
Liitetaulukko 41. Hiihdon, laskettelun ja luistelun harrastamisen useus neljän viikon aikana marras–huhtikuu 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	59
Liitetaulukko 42. Urheilukilpailuissa käyminen 12 kuukauden aikana 1981, 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä %	60
Liitetaulukko 43. Urheilukilpailujen katsomiskerrat 12 kuukauden aikana 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	61
Liitetaulukko 44. Kirjojen lukeminen 12 kuukauden aikana 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	62
Liitetaulukko 45. Kirjojen lukemisen useus 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	62
Liitetaulukko 46. Sanoma- ja iltapäivälehtien lukemisen useus 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	63
Liitetaulukko 47. Aikakauslehtien lukemisen useus 1981, 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	64
Liitetaulukko 48. Kirjastossa käyminen 12 kuukauden aikana 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %	65

Kuviot

Kuvio 1. Kulttuuritilaisuuksissa käyminen 12 kuukauden aikana 1999 ja 2009, %.....	8
Kuvio 2. Konserteissa käyminen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %.....	9
Kuvio 3. Elokuviissa käyminen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1991, 1999, 2002 ja 2009, %.....	10
Kuvio 4. Teatterissa käyminen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %.....	10
Kuvio 5. Oopperassa käyminen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %.....	11
Kuvio 6. Tanssiesityksissä käyminen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1999 ja 2009, %.....	11
Kuvio 7. Taidenäyttelyissä tai taidemuseoissa käyminen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %.....	12
Kuvio 8. Museossa käyminen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %.....	12
Kuvio 9. Kulttuurifestivaaleilla käyminen sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 2002 ja 2009, %.....	13
Kuvio 10. Aktiivisten kulttuuritilaisuuksissa kävijöiden osuus, käynyt vähintään 6 kertaa vuodessa 1991, 2002 ja 2009, %	14
Kuvio 11. Kulttuuriharrastukset 1999 ja 2009, %.....	15
Kuvio 12. Soittaminen sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %.....	16
Kuvio 13. Kuvataiteiden harrastaminen sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %.....	16
Kuvio 14. Kirjoittaminen sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %.....	17
Kuvio 15. Valokuvauksen harrastaminen sukupuolen ja iän mukaan 1999, 2002 ja 2009, %.....	18
Kuvio 16. Videokuvauksen harrastaminen sukupuolen ja iän mukaan 1999, 2002 ja 2009, %.....	18
Kuvio 17. Tanssin harrastaminen sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999, 2009, %.....	19

Kuvio 18. Laulaminen sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %.....	19
Kuvio 19. Kirjojen lukeminen sukupuolen ja iän mukaan 1991, 1999, 2002 ja 2009, %.....	20
Kuvio 20. Kirjojen lukemisen useus sukupuolen ja iän mukaan 2009, %.....	21
Kuvio 21. Sanomalehtien säännöllinen lukeminen sukupuolen ja iän mukaan 1991, 2002 ja 2009, %.....	21
Kuvio 22. Aikakauslehtien lukeminen vähintään kerran viikossa sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 2002 ja 2009, %.....	22
Kuvio 23. Kirjastossa käyminen sukupuolen ja iän mukaan 1999, 2002 ja 2009, %.....	23
Kuvio 24. Kotitietokone käytettävissä sukupuolen ja iän mukaan 1991, 1999, 2002 ja 2009, %.....	24
Kuvio 25. Internet-yhteys kotona sukupuolen ja iän mukaan 1999 ja 2009, %.....	24
Kuvio 26. Tietokoneen käyttötarkoitukset sukupuolen mukaan 2009, % tietokoneen käyttäjistä.....	25
Kuvio 27. Rekisteröityneenä käyttäjänä sosiaalisissa verkkopalveluissa sukupuolen ja iän mukaan 2009, % Internetin käyttäjistä.....	27
Kuvio 28. Pelikoneilla pelaaminen sukupuolen ja iän mukaan 2009, %.....	27
Kuvio 29. Liikuntaharrastukset sukupuolen mukaan 2009, %.....	28
Kuvio 30. Urheilukilpailuissa käyminen katsojana 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %.....	29
Laatuseloste: Ajankäyttötutkimus 2009, kulttuuri- ja liikuntaharrastukset	66

1. Johdanto

Julkaisussa tarkastellaan kulttuuritilaisuuksiin osallistumista, kulttuuri-, tietokone- ja liikuntaharrastuksia ja lukemista sekä niissä tapahtuneita muutoksia. Osallistumista ja harrastuksia tarkastellaan väestöryhmittäin. Julkaisun tiedot perustuvat vuosien 1999 ja 2009 ajankäyttötutkimusten haastatteluaineistoihin.

Vertailuaineistoina käytetään myös Tilastokeskuksen vuosien 1981, 1991 ja 2002 vapaa-aikatutkimuksia (<http://tilastokeskus.fi/til/vpa/index.html>).

Tilastokeskus on tehnyt koko väestöä koskevia ajankäyttötutkimuksia vuosina 1979, 1987–1988, 1999–2000 ja 2009–2010. Kaksi viimeisintä aineistoa on kerätty Eurostatin suositusten mukaisesti kotitalouksittain. Haastattelut tehtiin tietokoneavusteisina käynti- ja puhelinhaastatteluina. Kaksi ensimmäistä tutkimusta tehtiin yksilöotoksille. Vapaa-aikatutkimuksissa aineistot kerättiin yksilöotoksina. Vuoden 2009 ajankäyttötutkimuksen kulttuuri- ja liikuntaharrastuskysymyksiin vastasi 4 645 henkilöä.

Vuoden 2009 ajankäyttötutkimuksen kulttuuriosallistumiseen liittyviä ennakkotietoja on julkistettu 27.1.2011 tilaston kotisivulla (www.tilastokeskus.fi/ajankayttotutkimus).

2. Kulttuuritilaisuuudet

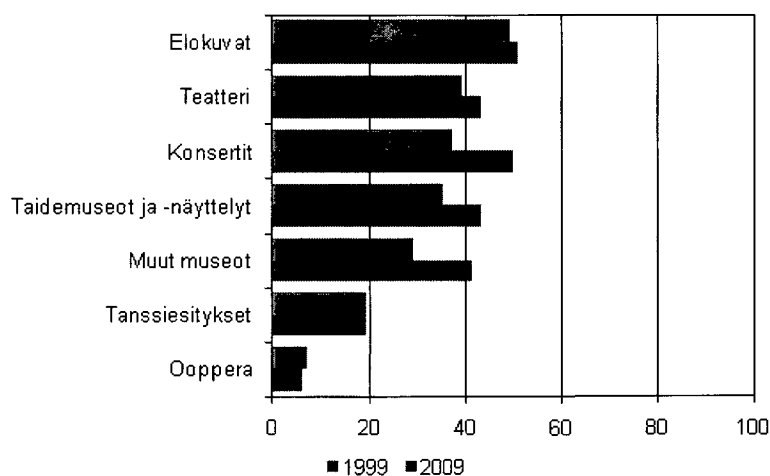
2.1. Kulttuuritilaisuuksissa käyminen suosittua

Kulttuuritilaisuuksissa käyminen on suosittua; 10 vuotta täyttäneestä väestöstä 83 prosenttia oli käynyt jossakin kulttuuritilaisuudessa ajankäyttötutkimusta edeltävän vuoden aikana. Määrä on lisääntynyt viimeisen 10 vuoden aikana. Suosituimmat kulttuuritilaisuudet ovat elokuvat ja konsertit, joissa oli käynyt puolet väestöstä. Konserteissa käyminen on viimeisen 10 vuoden aikana voimakkaasti lisääntynyt.

Naiset käyvät kulttuuritilaisuuksissa enemmän kuin miehet: naisista 86 prosenttia ja miehistä 79 prosenttia oli käynyt jossakin kulttuuritilaisuudessa. Yleisintä kulttuuritilaisuuksissa käyminen oli lapsilla ja nuorilla.

Ylemmät toimihenkilöt käyvät kulttuuritilaisuuksissa enemmän kuin muut sosioekonomiset ryhmät. Kuitenkaan ylemmistä toimihenkilöistä kulttuuritilaisuuksissa käyvien osuus ei ole lisääntynyt. Sen sijaan maatalousyrittäjät, muut yrittäjät, tuotantoyöntekijät sekä jakelu- ja palvelutyöntekijät käyvät kulttuuritilaisuuksissa enemmän nyt kuin 10 vuotta sitten. Voidaan siis sanoa, että kulttuuritilaisuudet tavoittavat yleisöä entistä laaja-alaisemmin.

Kuvio 1. Kulttuuritilaisuuksissa käyminen 12 kuukauden aikana 1999 ja 2009, %

2.2. Konserteissa käyminen lisääntynyt voimakkaasti

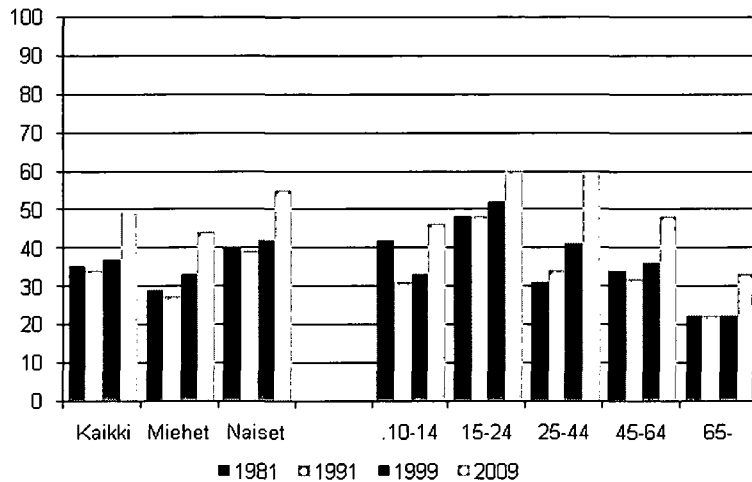
Konserteissa käyminen on voimakkaasti lisääntynyt; puolet väestöstä oli käynyt konserteissa tutkimusta edeltävän vuoden aikana, kun vielä 1980-luvun alussa konserteissa oli käynyt hieman yli kolmasosa. Naiset käyvät konserteissa enemmän kuin miehet. Kuitenkin sekä naiset että miehet olivat lisänneet konserteissa käymistä. Eniten konserteissa kävivät 15–44-vuotiaat. Merkittävin muutos oli tapahtunut varhaisessa keski-ikässä olevien kohdalla: 35–44-vuotiailla konserteissa käyminen oli lisääntynyt lähes 20 prosenttiyksikköä. 65 vuotta täyttäneistä oli käynyt konserteissa noin kolmannes, mikä on huomattavasti enemmän kuin 10 vuotta sitten. Tässä saattaa olla kysymys kohorttivaikutuksesta: nuorempina aloitettua harrastusta jatketaan myöhemminkin. Ylemmät toimihenkilöt kävivät konserteissa enemmän kuin muut sosioekonomiset ryhmät (72 %), mutta tuotanto-, jakelu- ja palvelutyöntekijät olivat eniten lisänneet konserteissa käymistä.

Mitkä seikat saattavat vaikuttaa konserteissa käymisen voimakkaaseen lisääntymiseen?

Tapahtumanjärjestäjien Teostolle ilmoittamien tietojen mukaan konserttien ja festivaalien lipputulot ovat kasvaneet tasaisesti vuodesta 2006 saakka (www.teosto.fi). Suomessa on järjestetty suuria konsertteja, jotka ovat nousseet festivaalien rinnalle. Kuitenkin myös festivaalit houkuttelevat edelleen suuria kävijämääriä, ja rock-klubien, tanssipaikkojen ja muiden pienempien elävän musiikin esityspaikkojen Teostolle maksamat esityskorvaukset ovat kasvaneet edellisvuodesta; elävän musiikin tarjonta on siis

lisääntynyt ja monipuolistunut, millä todennäköisesti on vaikutusta konserteissa käymisen lisääntymiseen ja yleisöpohjan laajentumiseen (Teostory 2010).

Kuvio 2. Konserteissa käyminen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %

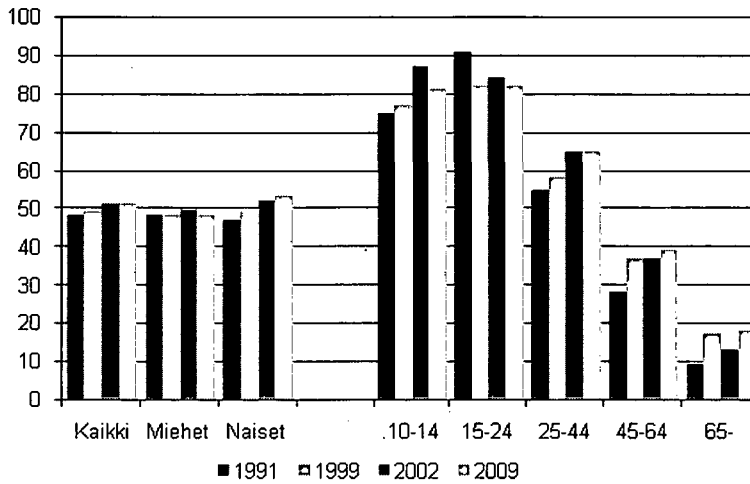
2.3. Elokuviassa oli käynyt noin puolet väestöstä

Elokuvateattereiden lukumäärä Suomessa on laskenut jo pitkään. 1980- ja 1990-luvuilla teatterit harvenivat, mutta elokuvasalien määrä ei kuitenkaan laskenut, vaan usean salin teatterit korvasivat vanhoja yhden tai kahden salin teattereita. Viime vuosina myös elokuvasalien määrä on laskenut, ja elokuvateatterit ovat keskittyneet entistä enemmän suuriin kaupunkeihin, erityisesti Helsinkiin. (Joukkoviestimet 2009.)

Elokuvateattereiden keskittymisen Helsinkiin huomaa selvästi tarkasteltaessa elokuvissa kävijöitä: pääkaupunkiseudulla asuvista 66 prosenttia oli käynyt elokuvissa tutkimusta edeltävän vuoden aikana. Pääkaupunkiseudulla asuvien kohdalla ei ollut tapahtunut muutosta kymmenessä vuodessa, kun taas Pohjois-Suomessa elokuvissa käyminen oli laskenut 36 prosentista 28 prosenttiin.

Elokuviassa oli käynyt puolet 10 vuotta täyttäneestä väestöstä tutkimusta edeltävän vuoden aikana. Aktiivisuus oli pysynyt samana viimeisen 10 vuoden aikana. Naiset käyvät elokuvissa hieman aktiivisemmin kuin miehet, tosin suuria eroja ei ole. Lapset ja nuoret (10–24-vuotiaat) olivat aktiivisimpia elokuvissa kävijöitä, kun taas 65 vuotta täyttäneistä alle viidennes oli käynyt elokuvissa tutkimusta edeltäneen vuoden aikana. Korkeasti koulutetut ja ylemmät toimihenkilöt kävivät elokuvissa enemmän kuin muut, mutta tuotanto-, jakelu- ja palvelutyöntekijät olivat hieman lisänneet elokuvissa käyntiä.

Kuvio 3. Elokuviissa käyminen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1991, 1999, 2002 ja 2009, %

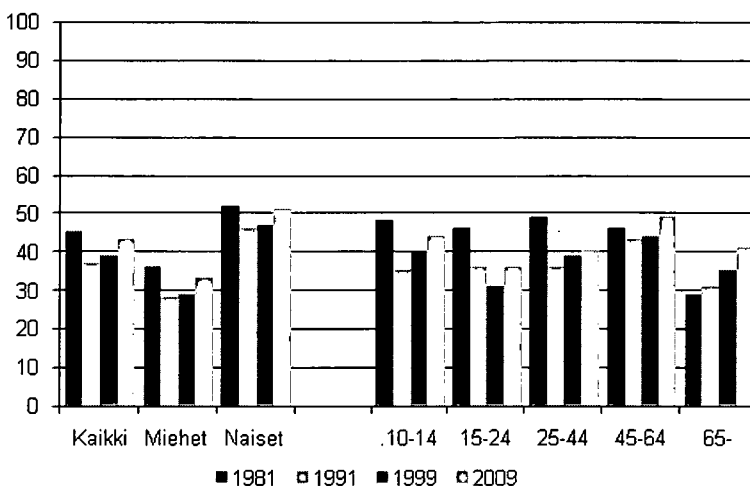

2.4. Teatterissa käyminen lisääntynyt

Teatterissa käyminen on viimeisen 10 vuoden aikana lisääntynyt. Kaikkiaan 43 prosenttia väestöstä oli käynyt teatterissa tutkimusta edeltäneen vuoden aikana. Naiset käyvät teatterissa huomattavasti enemmän kuin miehet, mutta myös miesten teatterissa käyminen on viimeisen 10 vuoden aikana lisääntynyt. Ikäryhmittäin tarkastellen keski-ikäiset eli 45–64-vuotiaat kävivät teatterissa eniten. 65 vuotta täyttäneet ovat lisänneet teatterissa käymistä 1980-luvun alusta lähtien. Eniten teatterissa kävivät ylempät toimihenkilönaiset, joista noin 70 prosenttia oli käynyt teatterissa tutkimusta edeltäneen 12 kuukauden aikana. Maatalousyrittäjillä ja muilla yrittäjillä teatterissa käyminen on viimeisen 10 vuoden aikana lisääntynyt.

15–24-vuotiaat kävivät teatterissa vähemmän kuin mikään muu ikäryhmä. Vuoden 2009 Teatteritilastojen (2010, 83) mukaan puheteattereiden ohjelmistossa olleista esityksistä oli lasten-, nuorten- ja nukkenäytelmiä yhteensä neljäsosa. Suurilla ja keskisuurilla teattereilla lapsille ja nuorille suunnattuja esityksiä oli yhteensä alle viidesosa. Monien paikkakuntien kaupunginteattereilla ei ollut yhtään lasten- tai nuortennäytelmää ohjelmistossaan. On todennäköistä, että juuri 15–24-vuotiaat jäävät ikänsä perusteella teatteritarjonnan suhteen väliinpuotoajiksi.

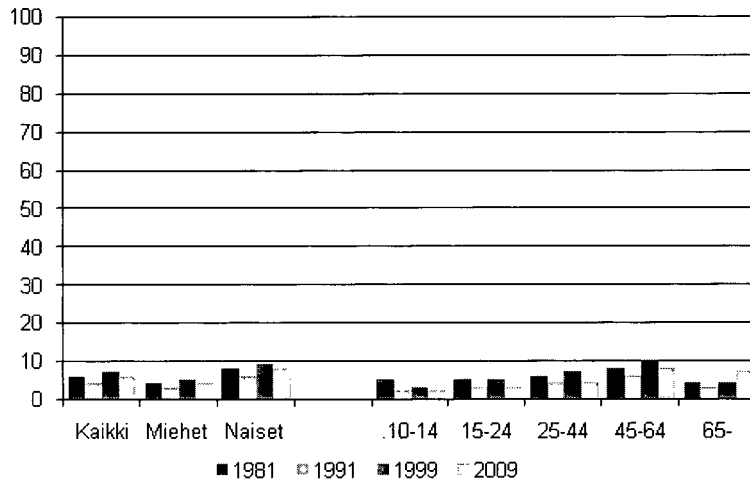
Kuvio 4. Teatterissa käyminen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %

2.5. Oopperassa ja tanssiesityksissä käymisessä ei suuria muutoksia

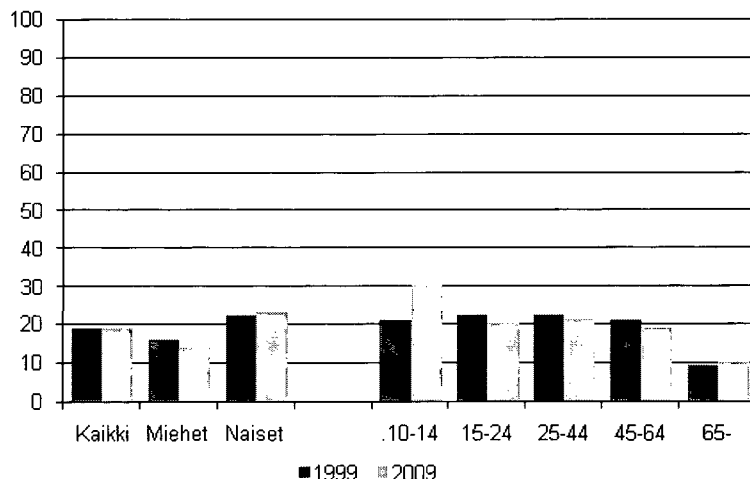
Oopperassa käyneiden osuus on pysynyt suunnilleen samana viimeiset 30 vuotta. Noin kahdeksan prosenttia naisista ja neljä prosenttia miehistä oli käynyt oopperassa tutkimusta edeltäneen vuoden aikana. Eniten oopperassa olivat käyneet keski-ikäiset ja vähiten nuorimmat. 65 vuotta täyttäneillä oopperassa käynti oli lisääntynyt. Sen sijaan ylemmistä toimihenkilöistä oopperassa kävijöiden osuus oli selvästi vähentynyt: 10 vuotta sitten viidennes ylemmistä toimihenkilöistä oli käynyt oopperassa, kun taas 2009 oopperassa oli käynyt enää 13 prosenttia ylemmistä toimihenkilöistä.

Kuvio 5. Oopperassa käyminen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %

Tanssiesityksissä oli käynyt noin viidennes 10 vuotta täyttäneistä ajankäyttötutkimusta edeltäneen vuoden aikana. Määrä on sama kuin 10 vuotta sitten. Naiset käyvät tanssiesityksissä enemmän kuin miehet. Nuorimmat tutkimukseen osallistuneet olivat käyneet tanssiesityksissä eniten; lähes joka kolmas 10–14-vuotias oli käynyt tanssiesityksissä.

Kuvio 6. Tanssiesityksissä käyminen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1999 ja 2009, %

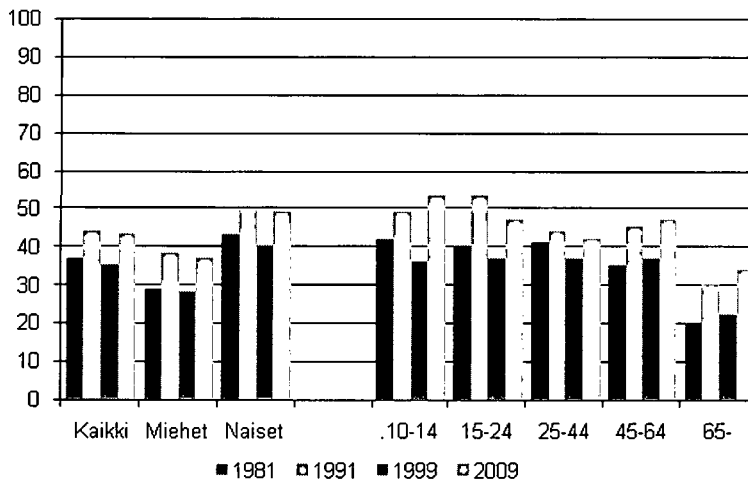

2.6. Koululaisten taidenäyttelyissä ja museoissa käyminen on lisääntynyt

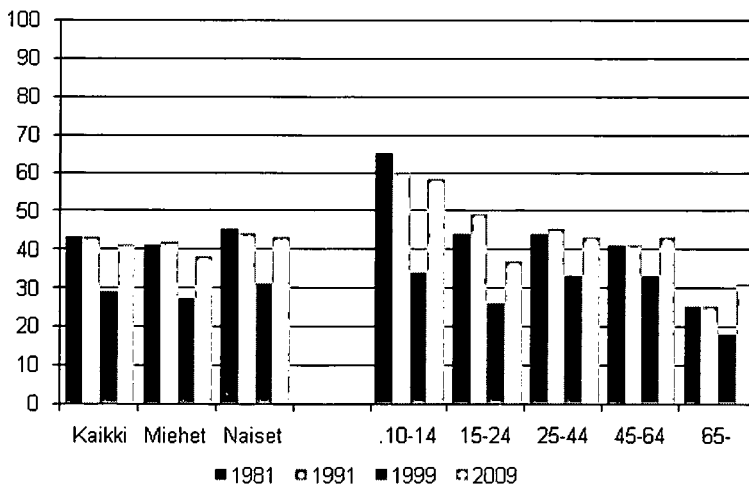
Taidenäyttelyssä, taidemuseossa tai jossain muussa museossa oli käynyt hieman yli 40 prosenttia 10 vuotta täyttäneestä väestöstä. Käymisen määrässä tapahtui voimakasta laskua 1990-luvulla, mutta vuonna 2009 näissä instituutioissa käytiin yhtä yleisesti kuin 1990-luvun alussa. Eniten taidenäyttelyssä tai museoissa olivat käyneet 10–14-vuotiaat, ja heillä käynnit olivat myös eniten lisääntyneet viimeisen 10 vuoden aikana. Ylemmät toimihenkilöt käyvät taidenäyttelyissä ja museoissa enemmän kuin muut sosiaaliryhmät, mutta he eivät olleet lisänneet taidenäyttelyissä ja museoissa käymistä. Sen sijaan alemmista toimihenkilöistä ja työntekijöistä taidenäyttelyissä ja museoissa käyvien osuus oli selvästi lisääntynyt.

Taidenäyttelyissä, taidemuseoissa ja muissa museoissa käynnin lisääntymiseen on varmasti osaltaan vaikuttanut valtakunnallinen käytäntö järjestää ilmainen sisäänpääsy tiettyinä viikonpäivinä. Lisäksi pääkaupunkiseudulla, mutta myös joillakin muilla paikkakunnilla moniin museoihin ja näyttelyihin on alle 18-vuotiailla jatkuvasti ilmainen sisäänpääsy. Tämä mahdollisuus on hyvin todennäköisesti lisännyt erityisesti alle 18-vuotiaiden käyntien määrää.

Kuvio 7. Taidenäyttelyissä tai taidemuseoissa käyminen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %

Kuvio 8. Museossa käyminen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %

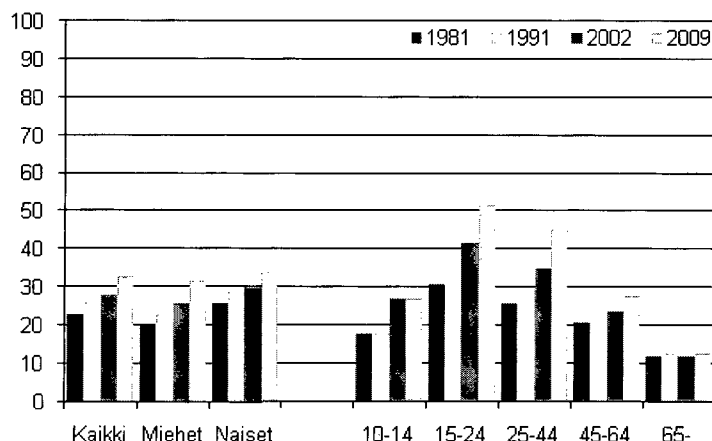
2.7. Kulttuurifestivaaleille osallistuminen on lisääntynyt

Kulttuurifestivaaleille osallistuminen on lisääntynyt 1980-luvulta alkaen. Kolmannes 10 vuotta täyttäneestä väestöstä oli käynyt kulttuuritapahtumissa tai -festivaaleilla ajankäyttötutkimusta edeltäneen vuoden aikana, kun 1980-luvun alussa festivaaleilla kävi vajaa neljännes väestöstä. Naiset kävivät festivaaleilla hieman enemmän kuin miehet. 15–24-vuotiaat nuoret kävivät kulttuurifestivaaleilla eniten. Myös nuoret aikuiset, 25–44-vuotiaat, käyvät kulttuurifestivaaleilla runsaasti, ja heidän aktiivisuutensa on myös kasvanut voimakkaasti 1980-luvulta lähtien.

Sosioekonomisen aseman mukaan tarkasteltuna ylemmät toimihenkilöt kävivät kulttuurifestivaaleilla eniten, mutta erot eivät ole kovin suuria. Kaupunkimaisissa kunnissa asuvat käyvät kulttuurifestivaaleilla enemmän kuin taajaan asutuissa tai maaseutumaisissa kunnissa asuvat. Voidaan siis sanoa, että kulttuurifestivaalien yleisöpohja on nykyisin monipuolinen.

Suomessa järjestetään vuosittain tuhansia kulttuuritapahtumia. Finland Festivalsin jäsentapahtumien määrä on kasvanut, ja myös käyntien määrä on lisääntynyt. Suuria yleisömääriä keräsivät Helsingin juhlaviikot, Pori Jazz Festival ja Kotkan Meripäivät. Myös Finland Festivalsiin kuulumattomissa kulttuuritapahtumissa on useita yleisön suosikkeja, esimerkiksi Turun Ruisrock ja Helsingin kirjamesut. Suosituimmista festivaaleista noin puolet järjestetään pääkaupunkiseudulla, mutta pääkaupunkiseudun asukkaita käy runsaasti myös useilla muun Suomen festivaaleilla, erityisesti Kuhmon Kamarimusiikissa, Savonlinnan Oopperajuhlilla ja Pori Jazzissa. Festivaaleilla käymisen tärkeimpänä syynä on hyvä ohjelmisto. (Kulttuuritilasto 2007, 161.)

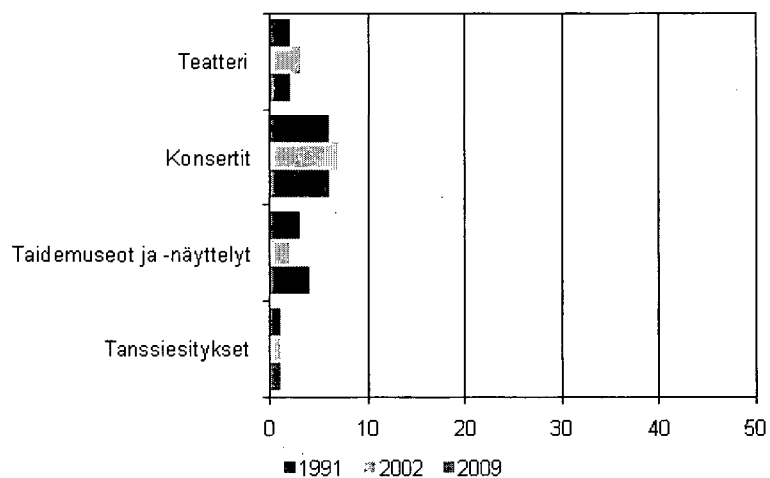
Kuvio 9. Kulttuurifestivaaleilla käyminen sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 2002 ja 2009, %

2.8. Kulttuuritilaisuuksissa käymisen useudessa ei suuria muutoksia

Suurin osa kulttuuritilaisuuksiin osallistuneista ei käy kulttuuritilaisuuksissa kovin usein, vaan ainoastaan kerran tai pari kertaa vuodessa. Aktiivinen kulttuuritilaisuuksissa kävijöiden ryhmä on säilynyt suunnilleen samankokoisena 1990-luvun alkuun verrattuna. Vaikka konserteissa käyminen on lisääntynyt, aktiivisten konserteissa kävijöiden määrä on pysynyt suunnilleen samana. Kuusi prosenttia väestöstä on käynyt konserteissa vähintään kuusi kertaa ajankäyttötutkimusta edeltäneen vuoden aikana. Tanssiesityksissä näin aktiivisesti on käynyt prosentti väestöstä.

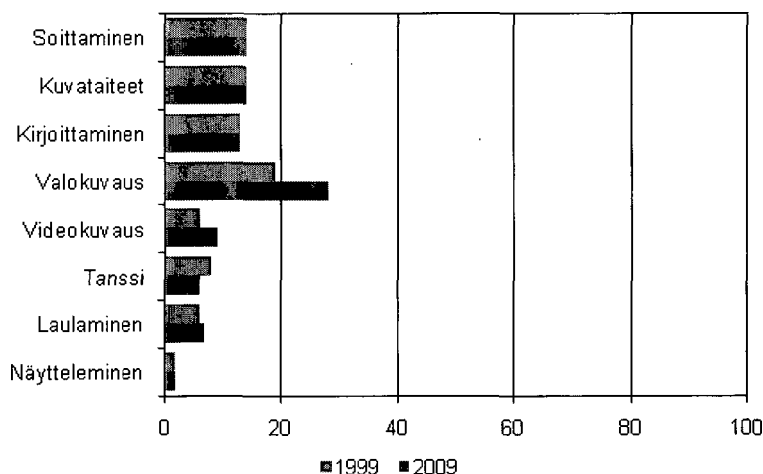
Kuvio 10. Aktiivisten kulttuuritilaisuuksissa kävijöiden osuus, käynyt vähintään 6 kertaa vuodessa 1991, 2002 ja 2009, %

3. Kulttuuriharrastukset

Luovia taideharrastuksia oli 30 prosentilla 10 vuotta täyttäneestä väestöstä tutkimusta edeltäneen 12 kuukauden aikana. Luovia taideharrastuksia ovat tässä yhteydessä soittaminen, laulaminen, näytteleminen, kaunokirjallisten tekstien kirjoittaminen ja kuvataiteet. Naisilla on luovia taideharrastuksia enemmän kuin miehillä. Yleisimpiä luovat taideharrastukset ovat lapsilla. Vuonna 1999 noin 70 prosenttia 10–14-vuotiaista harrasti jotain luovaa taideharrastusta. Tällä hetkellä jokin luova taideharrastus on 75 prosentilla 10–14-vuotiaista.

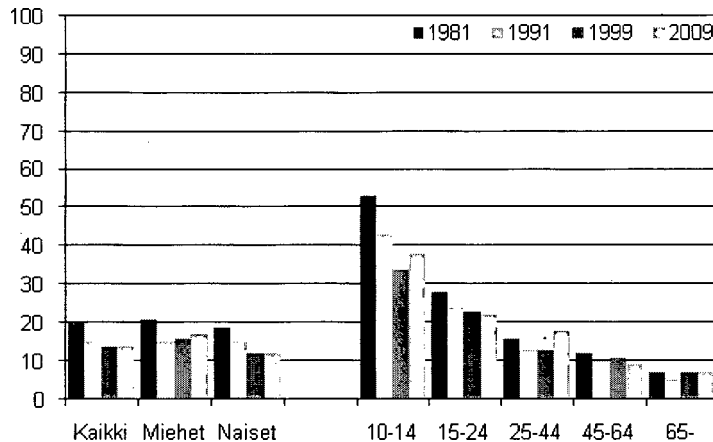
Kuvio 11. Kulttuuriharrastukset 1999 ja 2009, %

3.1. Soittamista ja kuvataiteita harrastetaan yhtä aktiivisesti kuin 20 vuotta sitten

Soittaminen on yksi suosituimmista harrastuksista. Soitonharrastajien määrä on viimeisen 20 vuoden aikana pysynyt suunnilleen samana. Vielä 1980-luvun alussa soittoa harrastettiin jonkin verran enemmän kuin nykyään. Ajankäyttötutkimuksen mukaan soittoa harrasti 14 prosenttia 10 vuotta täyttäneestä väestöstä. Soittaminen on yhä edelleen nuorten harrastus. Alle 25-vuotiaat nuoret naiset harrastavat soittoa enemmän kuin samanikäiset miehet, mutta tätä myöhemmällä iällä naisten soittoharrastus vähenee, jolloin miesten soittoharrastus on yleisempää kuin naisten. Kaiken kaikkiaan miehistä 17 ja naisista 12 prosenttia oli harrastanut soittamista tutkimusta edeltäneen vuoden aikana.

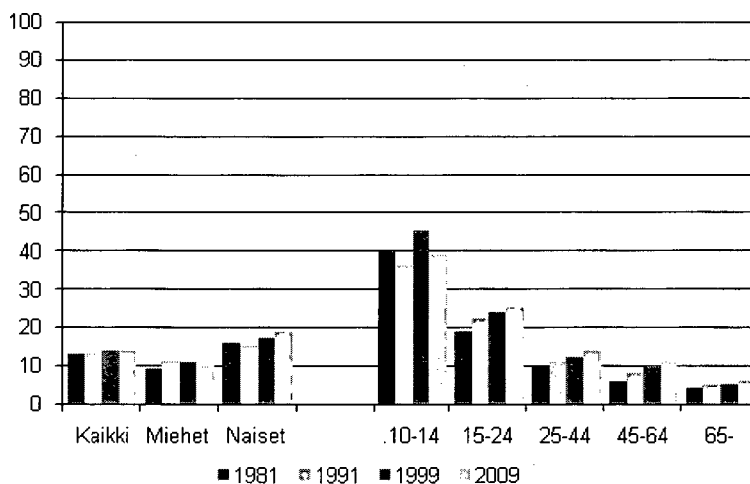
Kuvio 12. Soittaminen sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %

Kuvataide on yhtä suosittu harrastus kuin soittaminen. Kuvataiteen harrastamisen määrä on pysynyt suunnilleen samana jo 1980-luvun alusta lähtien. Naiset ovat aina harrastaneet kuvataiteita enemmän kuin miehet, ja viimeisen 10 vuoden aikana tämä ero on vain kasvanut. Tutkimusta edeltäneen vuoden aikana miehistä joka kymmenes ja naisista lähes viidennes harrasti kuvataiteita.

Kuvataiteen harrastaminen on yleisintä nuorilla, mutta 10–14-vuotiaat ovat ainoa ikäryhmä, jolla viimeisen 10 vuoden aikana kuvataiteen harrastaminen oli vähentynyt. 10–14-vuotiaista tytöistä 56 prosenttia harrasti kuvataiteita. Samanikäisistä pojista kuvataidetta harrasti vajaa neljännes. Erityisesti poikien kuvataideharrastus on vähentynyt viimeisen 10 vuoden aikana; 10 vuotta sitten noin 40 prosenttia 10–14-vuotiaista pojista harrasti kuvataiteita.

Kuvio 13. Kuvataiteiden harrastaminen sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %

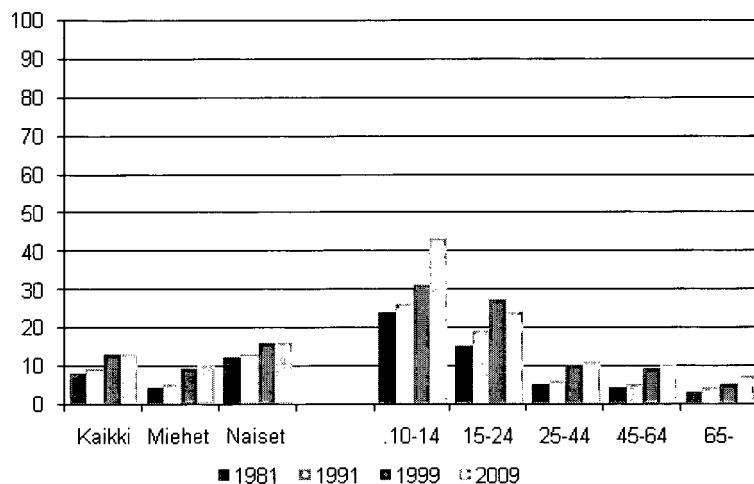

3.2. Kirjoittamista harrastavat eniten nuoret tytöt

Kaunokirjallisia tekstejä, kuten runoja, novelleja tai romaaneja oli kirjoittanut 13 prosenttia 10 vuotta täyttäneestä väestöstä. Määrä on pysynyt samana 10 viime vuotta, mutta kasvanut 1980-luvun alusta. 10–14-vuotiaiden nuorten kirjoittamisharrastus oli viimeisen 10 vuoden aikana lisääntynyt. Kirjoittaminen on nuorten tyttöjen harrastus, ja he harrastavat kirjoittamista enemmän nyt kuin 10 vuotta sitten: yli puolet

10–14-vuotiaista tytöistä (ja noin neljännes samanikäisistä pojista) oli harrastanut kirjoittamista tutkimusta edeltäneen vuoden aikana.

Kuvio 14. Kirjoittaminen sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %

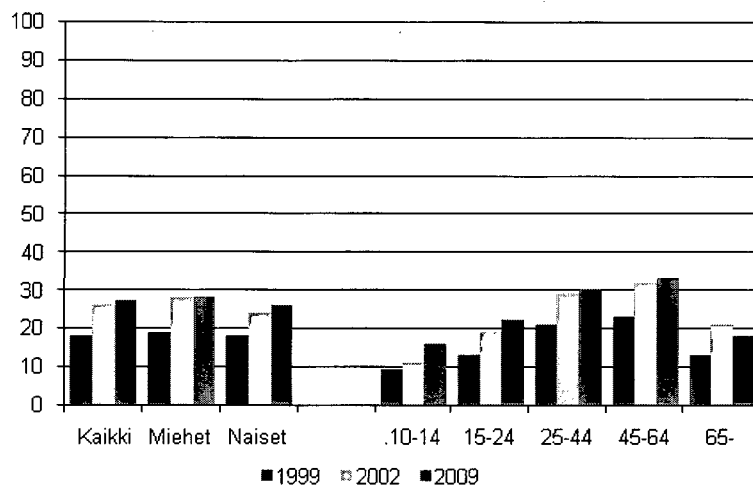
3.3. Valokuvauksen ja videokuvauksen harrastaminen lisääntynyt

Valokuvauksen ja videokuvauksen harrastaminen on viimeisen 10 vuoden aikana lisääntynyt sekä miehillä että naisilla. Kuitenkin vuoden 2002 vapaa-aikatutkimuksen tulosten mukaan valokuvauksen ja videokuvauksen harrastaminen on ollut jo 2000-luvun alussa suunnilleen yhtä aktiivista kuin vuonna 2009. Suurin muutos valokuvauksen ja videokuvauksen harrastamisessa on siis tapahtunut vuosituhaten vaihteessa.

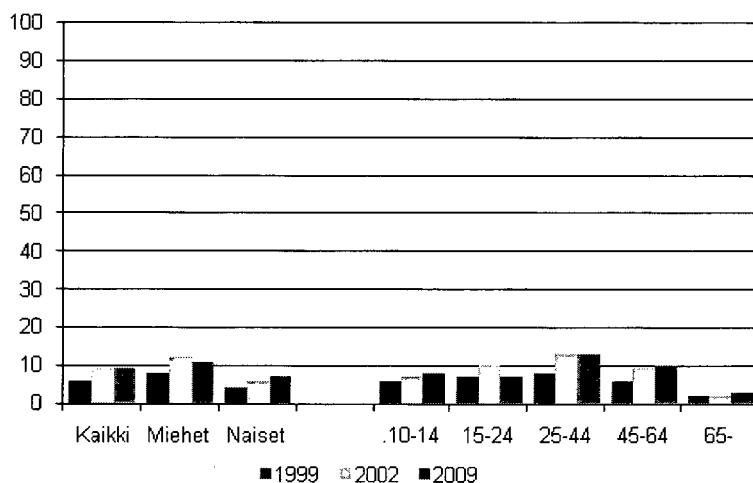
Valokuvauksen harrastaminen on lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä, kun taas videokuvaus on lisääntynyt nimenomaan työikäisillä (25–64-vuotiailla). Miehet harrastavat sekä valokuvausta että videokuvausta hieman enemmän kuin naiset. Valokuvausta ja videokuvausta harrastavat eniten työikäiset. Korkeasti koulutetut ja yrittäjät harrastavat sekä valokuvausta että videokuvausta enemmän kuin muut sosioekonomiset ryhmät.

Digitalisoituminen ja kännykkäkamerat ovat lisänneet ja demokratisoineet valokuvaamista. Kuvat ovat tulleet keskeiseksi osaksi sosiaalista mediaa, ja visuaalisuus on vallannut alaa koko yhteiskunnassa. Kameroiden hinnat ovat halventuneet, mutta siitä huolimatta erityisesti videokamerat eivät ehkä vielä ole hintansa takia kaikkien ulottuvilla.

Kuvio 15. Valokuvauksen harrastaminen sukupuolen ja iän mukaan 1999, 2002 ja 2009, %

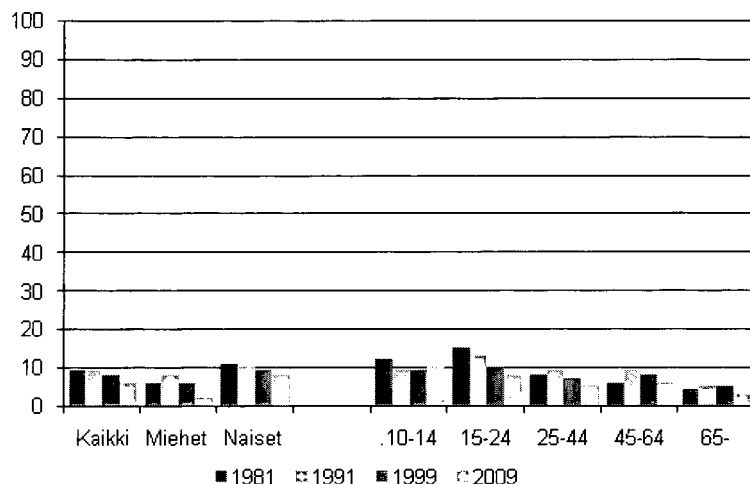
Kuvio 16. Videokuvauksen harrastaminen sukupuolen ja iän mukaan 1999, 2002 ja 2009, %

3.4. *Tanssin harrastaminen vähentynyt*

Tanssia harrasti kuusi prosenttia 10 vuotta täyttäneestä väestöstä, mikä on hieman vähemmän kuin 10 vuotta sitten. Erityisesti miehet harrastivat tanssia vähemmän nyt kuin 10 vuotta sitten. 10–14-vuotiaista tytöistä tanssia harrasti lähes viidennes.

Kuvio 17. Tanssin harrastaminen sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999, 2009, %

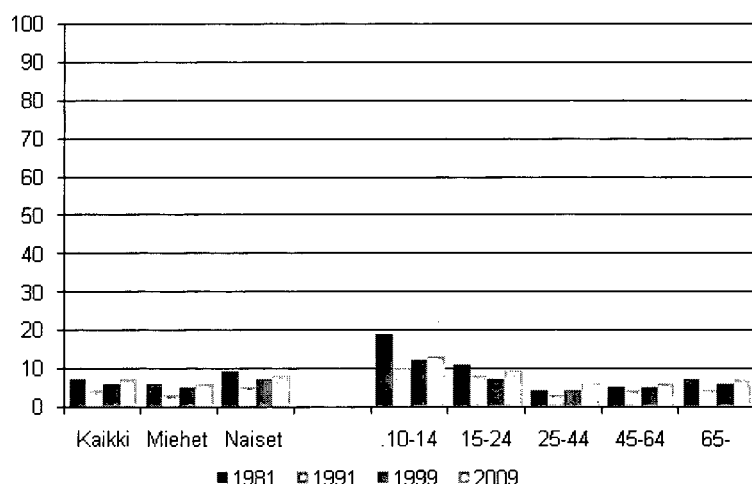

3.5. Laulamisen ja näyttelemisen harrastaminen suunnilleen ennallaan

Laulaminen ja näytteleminen ovat harvinaisimmat kulttuuriharrastukset. Laulamista harrasti seitsemän prosenttia 10 vuotta täyttäneestä väestöstä. Naiset harrastavat laulamista hieman enemmän kuin miehet. 10–14-vuotiaat harrastivat laulua eniten; 10–14-vuotiaista tytöistä laulua harrasti lähes viidennes. Aikuisista vielä 1980-luvun alussa laulamista harrastivat eniten ylempät toimihenkilöt, mutta tällä hetkellä laulamista harrastetaan melko samalla tavalla kaikissa sosiaaliryhmissä.

Näyttelemistä harrasti kaksi prosenttia. Eniten näyttelemistä harrastivat 10–14-vuotiaat tytöt: 15 prosenttia heistä oli harrastanut näyttelemistä viimeisen vuoden aikana. Sosiaaliryhmien välillä ei juuri ole eroa: maatalousyrittäjät ja myös muut yrittäjät harrastivat näyttelemistä hieman enemmän kuin muut ryhmät.

Kuvio 18. Laulaminen sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %

4. Lukeminen

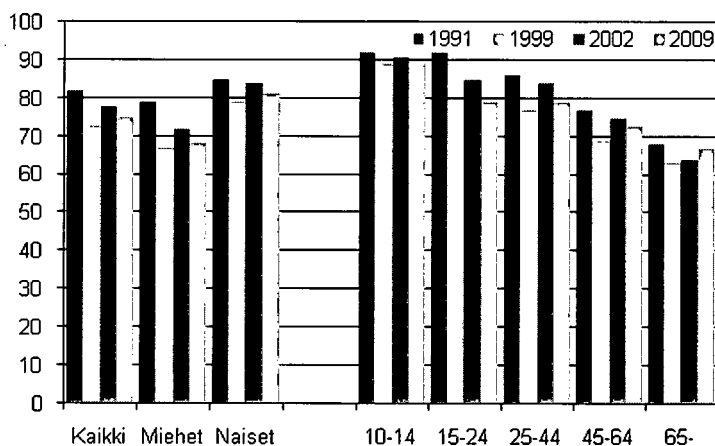
4.1. Nuoret aikuiset lukevat kirjoja vähemmän kuin 1990-luvun alussa

Kirjojen lukeminen on 1990-luvun alusta vähentynyt, tosin viimeisen 10 vuoden aikana ei lukemisessa ole tapahtunut suuria muutoksia. Lukeminen on edelleen yksi suomalaisten yleisimmistä harrastuksista; 75 prosenttia 10 vuotta täyttäneestä väestöstä oli lukenut jonkin kirjan ajankäyttötutkimusta edeltäneen vuoden aikana. 1990-luvun alussa 82 prosenttia oli lukenut jonkin kirjan.

Erityisesti 15–24-vuotiaat nuoret lukivat vähemmän kuin 1990-luvun alussa. Kuitenkin nuoret ja nuoret aikuiset lukivat kirjoja enemmän kuin keski-ikäiset ja ikääntyneet. Eniten kirjoja lukivat 10–14-vuotiaat. Naiset lukevat kirjoja kaikissa ikäryhmissä enemmän kuin miehet. Miehet lukevat huomattavasti vähemmän nyt kuin 1990-luvun alussa.

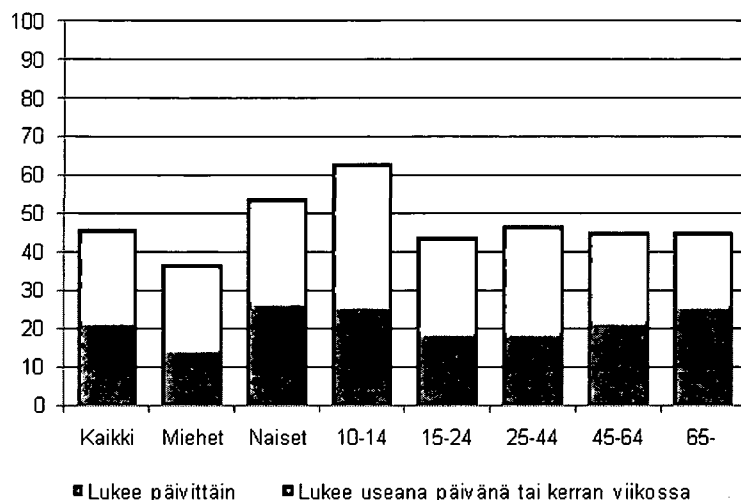
Sosioekonomisella asemalla on merkitystä kirjojen lukemisessa. Ylemmät toimihenkilöt lukevat kirjoja eniten. Vähiten ovat lukeneet maatalousyrittäjät ja tuotantotyöntekijät, tosin heistäkin yli puolet oli lukenut jotain kirjaa tutkimusta edeltävän vuoden aikana. Sen sijaan asuinpaikalla ei ole kovin suurta merkitystä lukemisen suhteen: kaupungeissa asuvat lukevat jonkin verran enemmän kuin maaseudulla asuvat, ja pääkaupunkiseudulla luetaan eniten.

Kuvio 19. Kirjojen lukeminen sukupuolen ja iän mukaan 1991, 1999, 2002 ja 2009, %.

Alle puolet (46 %) 10 vuotta täyttäneestä väestöstä lukee kirjoja vähintään kerran viikossa. 10–14-vuotiaat lukevat kirjoja useimmin; 63 prosenttia luki kirjoja vähintään kerran viikossa, neljännes päivittäin. Ylemmät toimihenkilöt ja pääkaupunkiseudulla asuvat lukivat kirjoja useimmin.

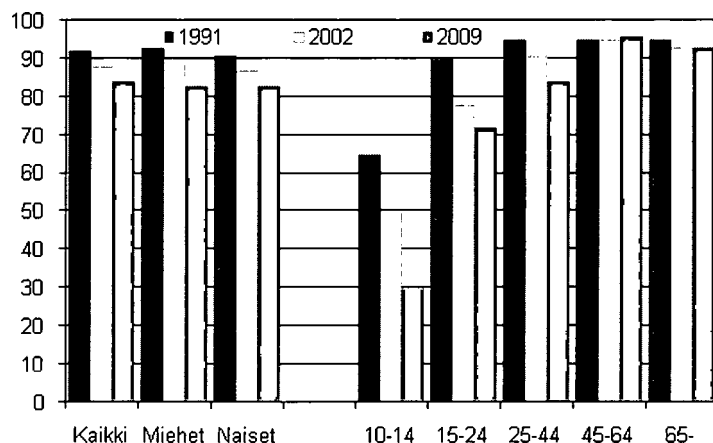
Kuvio 20. Kirjojen lukemisen useus sukupuolen ja iän mukaan 2009, %

4.2. Sanomalehtien säännöllinen lukeminen on vähentynyt

Vaikka Suomi on edelleen vahva sanomalehtimaa (ks. Joukkoviestimet 2009, 167), sanomalehtien säännöllinen lukeminen on 1990-luvun alusta vähentynyt. Säännöllinen sanomalehden lukeminen tarkoittaa tässä yhteydessä päivittäistä tai useana päivänä viikossa tapahtuvaa paperille painettujen sanomalehtien lukemista. Erityisesti nuoret ja nuoret aikuiset lukivat sanomalehtiä vähemmän nyt kuin 1990-luvun alussa. Sen sijaan 45 vuotta täyttäneistä ja sitä vanhemmista useampi kuin yhdeksän kymmenestä seurasi säännöllisesti sanomalehteä. Koko väestön tasolla yli 80 prosenttia seurasi säännöllisesti sanomalehteä. Miehet ja naiset seurasivat sanomalehteä yhtä aktiivisesti.

Kuvio 21. Sanomalehtien säännöllinen lukeminen sukupuolen ja iän mukaan 1991, 2002 ja 2009, %

Siinä missä vielä 1990-luvun alussa kaikki väestöryhmät seurasivat sanomalehteä suhteellisen säännöllisesti, sanomalehden säännöllisessä seuraamisessa on tällä hetkellä suurempia eroja eri väestöryhmien välillä kuin aikaisemmin. Maatalousyrittäjistä lähes yhdeksän kymmenestä seurasi sanomalehteä säännöllisesti. Työttömistä noin kolme neljästä ja opiskelijoista noin 70 prosenttia seurasi sanomalehtiä säännöllisesti. Vielä 1990-luvun alussa yli 90 prosenttia työttömistä ja opiskelijoista seurasi säännöllisesti sanomalehteä. Maaseutumaisissa kunnissa sanomalehteä seurataan säännöllisesti enemmän kuin kaupunkimaisissa tai

taajaan asutuissa kunnissa. Pääkaupunkiseudulla sanomalehteä seurataan säännöllisesti harvemmin kuin muualla, tosin alueelliset erot eivät ole kovin suuret.

Perinteisesti sanomalehden lukemista on Suomessa pidetty kansalaisuuteen kuuluvana piirteenä. Sanomalehti on nähty kaikille yhteisenä, demokratiaa ja sananvapautta edistävänä tiedotusvälineenä. On kuitenkin huomattava, että sanomalehden säännöllinen seuraaminen ei enää ole aivan kaikkien yhteisesti jakama elämäntapa, niin kuin käytännössä oli vielä 20 vuotta sitten. Tällä hetkellä väestöstä noin 15 prosenttia ei seuraa säännöllisesti sanomalehtiä. Eniten sanomalehtiä seuraamattomia on nuorten, opiskelijoiden ja työttömien joukossa. Tämä saattaa merkitä sitä, että sanomalehden perinteinen luonne ja arvovalta yhteiskunnallisena vaikuttajana on päässyt jonkin verran murentumaan joidenkin väestöryhmien osalta. Kun tarkastellaan verkkolehtien tai uutispalvelujen lukemista internetistä, 15–24-vuotiaista 83 prosenttia seurasi internetistä verkkolehtiä tai uutispalveluita. Työttömistä Internetin käyttäjistä näin teki 77 prosenttia. Vaikka verkkolehdet tavoittavatkin varsin suuren osan väestöstä, ne pikemminkin täydentävät kuin korvaavat paperille painettuja sanomalehtiä.

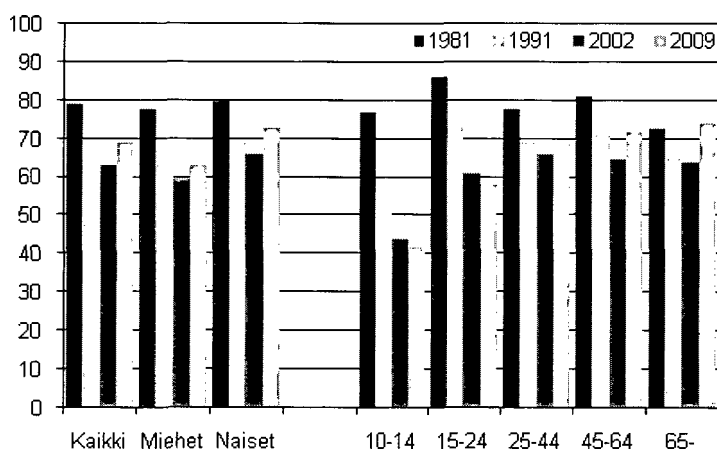
Ilmaislehtien määrä ja taloudellinen volyyymi kasvoivat voimakkaasti 1990-luvun lopulta 2000-luvun puoliväliin asti (Joukkoviestimet 2009, 170). Ainakin jotain ilmaislehteä seurasi vähintään kerran viikossa 74 prosenttia 10 vuotta täyttäneestä väestöstä. Miesten ja naisten välillä ei juuri ollut eroa. Eniten ilmaislehtiä seurasivat 45 vuotta täyttäneet ja sitä vanhemmat, ja vähiten lapset ja nuoret. Alueelliset erot eivät olleet kovin suuret, mutta pääkaupunkiseudulla oli eniten niitä, jotka seurasivat ilmaislehtiä päivittäin. Pääkaupunkiseudulla myös ilmaislehtien tarjonta on suurin.

4.3. 65 vuotta täyttäneet ovat suurin aikakauslehtien lukijaryhmä

Aikakauslehtien säännöllisessä eli vähintään kerran viikossa tapahtuneessa lukemisessa on tapahtunut varsin huomattavia ikäryhmiin liittyviä muutoksia, kun seurataan muutosta pitkällä aikavälillä eli 1980-luvun alusta. Nuoret eli alle 25-vuotiaat lukivat aikakauslehtiä huomattavasti vähemmän nyt kuin 1980-luvun alussa. Kuitenkin nuorten kohdalla suurimmat muutokset ajoittuivat välille 1981–2002, mutta vuosien 2002 ja 2009 välillä muutosta ei juuri ole. Sen sijaan 65 vuotta täyttäneet lukivat aikakauslehtiä selvästi enemmän, niin että he olivat aikakauslehtien suurin lukijaryhmä iän mukaan tarkasteltuna.

Kaiken kaikkiaan aikakauslehtien säännöllinen lukeminen oli vähentynyt 1980-luvulta 1990-luvun alkupuolelle, mutta vuoden 2009 ajankäyttötutkimuksen mukaan aikakauslehtiä luettiin suunnilleen yhtä yleisesti nyt kuin 1990-luvun alussa. Naiset lukivat aikakauslehtiä enemmän kuin miehet, ja tämä ero on 1980-luvulta lähtien jatkuvasti lisääntynyt.

Kuvio 22. Aikakauslehtien lukeminen vähintään kerran viikossa sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 2002 ja 2009, %

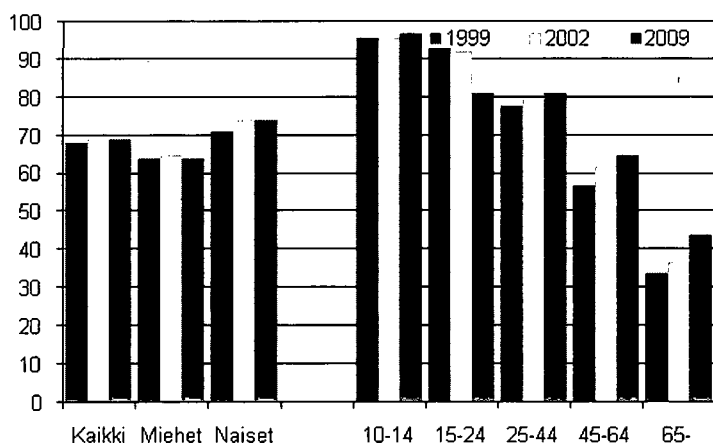

4.4. Kirjastossa käyminen tasa-arvoistunut entisestään

Suomalainen kirjastoverkko on edelleen hyvin laaja, vaikka se onkin supistunut 2000-luvun ajan. Yleiset kirjastot ovat aktiivisessa käytössä; kirjastoista vuosittain lainattujen kirjojen määrä on yli kaksinkertainen vuodessa myytyjen kirjojen määrään verrattuna. (Joukkoviestimet 2009, 151.) Viimeisen 10 vuoden aikana kirjastossa käynnissä ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Noin 70 prosenttia 10 vuotta täyttäneestä väestöstä oli käynyt kirjastossa ajankäyttötutkimusta edeltäneen vuoden aikana. Naiset käyvät kirjastossa enemmän kuin miehet. Eniten kirjastossa kävivät 10–14-vuotiaat. Huomattavin muutos oli tapahtunut 15–24-vuotiaiden nuorten ikäryhmässä, jossa kirjastossa käyminen oli laskenut noin 10 prosenttiyksikköä. On merkillepantavaa, että tämän ikäisillä myös kirjojen lukeminen on vähentynyt eniten. Keski-ikäiset ja ikääntyneet sen sijaan käyvät kirjastossa enemmän nyt kuin 10 vuotta sitten.

Kirjastot ovat jo pitkään olleet suosituin ja tasa-arvoisin yleisöinstituutio (Liikkanen 2005, 82), ja tasa-arvokehitys näyttää edelleen lisääntyneen. Ylemmät toimihenkilöt kävivät kirjastossa eniten (84 %), mutta he eivät kuitenkaan olleet lisänneet kirjastossa käymistä. Sen sijaan erityisesti maatalousyrittäjät, jotka vielä 10 vuotta sitten kävivät kirjastossa kohtalaisen vähän muihin sosiaaliryhmiin verrattuna (10 vuotta sitten 41 % maatalousyrittäjistä oli käynyt kirjastossa tutkimusta edeltäneen vuoden aikana), olivat lisänneet kirjastossa käymistä 17 prosenttiyksikköä. Kirjastossa käyminen ei ollut merkittävästi vähentynyt missään ammattiryhmässä. Kirjastoverkon supistuminen ei näyttäisi ainakaan toistaiseksi aiheuttaneen merkittävää alueellista eriarvoisuutta, tosin kaupunkimaisissa kunnissa kirjastossa käydään jonkin verran enemmän kuin taajaan asutuissa tai maaseutumaisissa kunnissa. Pääkaupunkiseutu ei erityisesti eroa muusta Suomesta kirjastokäyntien suhteen.

Kuvio 23. Kirjastossa käyminen sukupuolen ja iän mukaan 1999, 2002 ja 2009, %

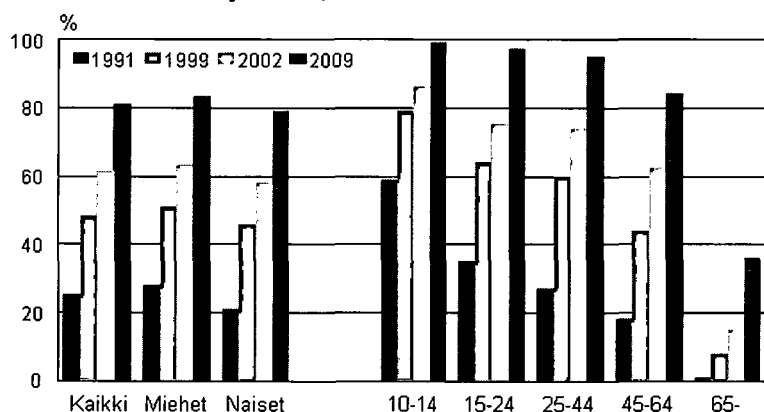

5. Tietokoneharrastus

5.1. Tietokone ja Internet-yhteydet kotona

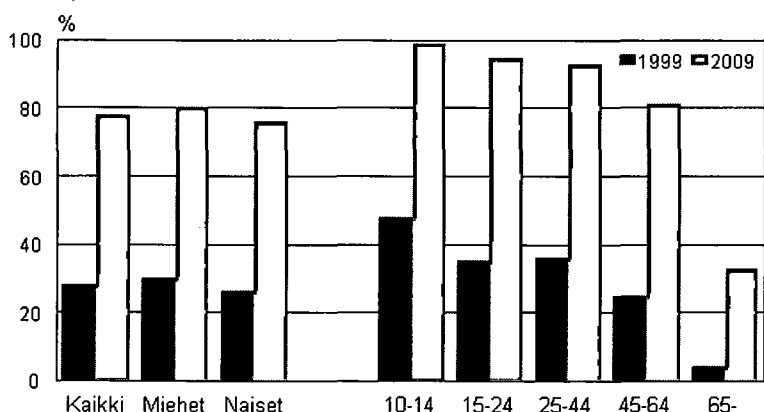
Tietokoneet jatkoivat yleistymistään suomalaisissa kodeissa 2000-luvulla. Vuonna 2009 tietokone oli kotona jo neljällä viidestä vastaajasta (81 prosentilla), kun kymmenen vuotta sitten tietokone oli kotona vasta vajaalla puolella väestöstä (48 prosentilla). Alle 45-vuotiaista tietokone oli kotona lähes kaikilla ja 45–64-vuotiaistakin 84 prosentilla. Sen sijaan yli 64-vuotiaista tietokone oli kotona vain runsaalla kolmanneksella (36 prosentilla). Miehillä tietokone oli hieman (83 prosentilla) useammin kuin naisilla (79 prosentilla). Vähiten koulutusta saaneilla (alempi perusaste tai vähemmän) tietokone oli kotona 40 prosentilla. Lähes puolet tähän koulutusryhmään kuuluvista on 65 vuotta täyttäneitä.

Kuvio 24. Kotitietokone käytettävissä sukupuolen ja iän mukaan 1991, 1999, 2002 ja 2009, %

Melkein kaikilla tietokoneen omistajilla oli kotona myös Internet-yhteys. Verkkoyhteydet ovat yleistyneet huomasti 10 vuoden aikana. Vuonna 2009 nettiyhteys oli lähes neljällä viidestä (78 prosentilla), kun 10 vuotta aikaisemmin Internet-yhteys oli vasta 28 prosentilla 10 vuotta täyttäneistä.

Kuvio 25. Internet-yhteys kotona sukupuolen ja iän mukaan 1999 ja 2009, %

Internetin käyttömahdollisuudet kotona vähenevät iän myötä. Kuitenkin 45–64-vuotiaistakin Internet-yhteys oli 81 prosentilla. 65 vuotta täyttäneistä nettiyhteys oli käytettävissä enää joka kolmannella.

Kuten tietokone, myös Internet-yhteys oli miehillä käytettävissä (80 prosentilla) hieman yleisemmin kuin naisilla (76 prosentilla). Vähiten koulutetuilla (alempi perusaste tai vähemmän) Internet-yhteys oli vasta 36 prosentilla.

Internet-yhteyksissä on nähtävissä yhä alueellisia eroja: kaupunkimaisissa kunnissa nettiyhteys oli 80 prosentilla väestöstä, kun taajaan asutuissa kunnissa ja maaseutumaisissa kunnissa se oli noin 70 prosentilla.

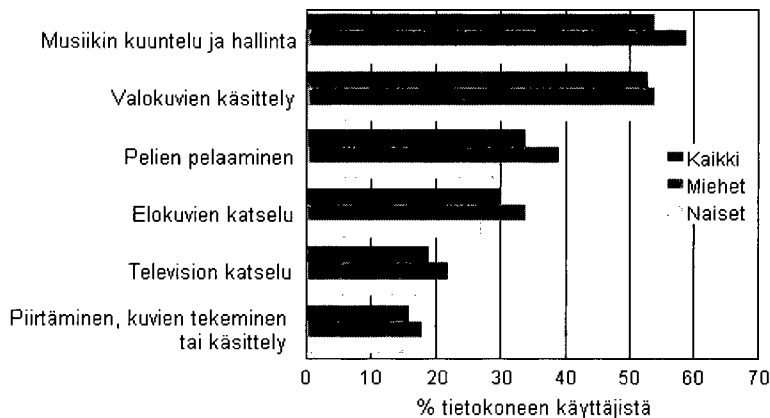
Pääkaupunkiseudulla ja Pohjois-Suomessa Internet-yhteys oli noin 85 prosentilla väestöstä, kun muualla Suomessa osuus vaihteli 72:sta 74:ään prosenttiin.

5.2. Tietokoneen käyttötarkoitukset

Tietokonetta käytti vapaa-ajan tarkoituksissa vähintään kerran kuukaudessa 77 prosenttia 10 vuotta täyttäneistä. Päivittäiskäyttäjiä oli lähes puolet (44 prosenttia) kohdeväestöstä. 65 vuotta täyttäneistä 70 prosenttia ilmoitti, että ei käytä tietokonetta koskaan.

Tietokonetta käyttäneiltä kysyttiin, käyttävätkö he tietokonetta pelien pelaamiseen tai joihinkin kulttuuriin ja mediaan liittyviin tarkoituksiin. Yleisimpiä niistä olivat musiikin kuuntelu ja hallinta sekä valokuvien käsittely. Niitä harrasti runsas puolet tietokoneen käyttäjistä. Seuraavaksi yleisintä oli pelien pelaaminen, jota harrasti kolmasosa tietokoneen käyttäjistä. Elokuvia katseli tietokoneella DVD-levyiltä 30 prosenttia ja televisiota tietokoneen TV-kortin avulla 19 prosenttia käyttäjistä. Piirtämiseen, kuvien tekemiseen tai käsittelyyn tietokonetta käytti 16 prosenttia käyttäjistä.

Kuvio 26. Tietokoneen käyttötarkoitukset sukupuolen mukaan 2009, % tietokoneen käyttäjistä

Tietokoneen käyttötarkoitukset ovat usein ikäsidonnaisia. Pelaaminen on nuorten suosiossa: neljä viidestä 10–14-vuotiaasta tietokoneen käyttäjästä pelasi sillä. He olivat myös aktiivisin piirtämistä tai kuvien käsittelyä harrastanut ikäryhmä. Musiikin kuunteluun ja hallintaan tietokonetta käyttivät eniten 15–24-vuotiaat. Valokuvien käsittelyä harrastivat eniten 15–44-vuotiaat.

Sukupuolen suhteen tasa-arvoisin käyttötapa on valokuvien käsittely, jonka harrastajaosuuksissa ei ollut eroa miesten ja naisten välillä. Kaikkia muita kysytyjä tietokoneen käyttötarkoituksia miehillä oli naisia useammin.

Valokuvien käsittely on opiskelijoiden ja koululaisten, hyvin koulutettujen ja toimihenkilöiden harrastus: muun kuin alimman korkea-asteen tutkinnon suorittaneista tietokoneen käyttäjistä 67 prosenttia ja ylemmistä toimihenkilöistä 68 prosenttia harrasti valokuvien käsittelyä. Sama osuus opiskelijoista ja koululaisista harrasti valokuvien käsittelyä. Nämä sosiaaliryhmät käyttivät tietokonetta usein myös television katseluun. Myös omaa kotitaloutta hoitavat katsoivat aktiivisesti televisiota tietokoneella. Elokuvia tietokoneelta katsoivat erityisesti opiskelijat ja koululaiset (59 prosenttia heistä).

5.3. Internetin käyttötarkoitukset

Internetiä käytti vähintään kerran kuukaudessa 77 prosenttia väestöstä. Päivittäin Internetiä käytti 47 prosenttia. Osuus on kaksinkertaistunut vuodesta 2002, jolloin se oli 23 prosenttia. Internetin päivittäiskäyttäjiä oli eniten 15–24-vuotiaiden ikäryhmässä (77 prosenttia). Sen sijaan 65 vuotta täyttäneistä 73 prosenttia vastasi, että ei käytä Internetiä koskaan. Alemman perusasteen tai sitä vähemmän koulutusta saaneista 71 prosenttia ilmoitti, että ei käytä Internetiä koskaan.

Internetin käyttäjistä lähes kaikki käyttivät sitä tiedonetsintään (96 prosenttia) ja sähköpostiin (91 prosenttia). Seuraavaksi suosituinta oli pankkiasioden hoitaminen (78 prosenttia) ja verkkolehtien tai uutispalvelujen lukeminen (75 prosenttia). Ostoksien tekemiseen, lippujen tilaamiseen tai muuhun asiointiin Internetiä käytti 62 prosenttia ja viranomaisasiointiin 50 prosenttia netin käyttäjistä.

Taulukko 1. Internetin käyttötarkoitukset sukupuolen mukaan 2009, % Internetin käyttäjistä

Käyttötarkoitus	Sukupuoli		
	Kaikki	Miehet	Naiset
Tiedonetsintä	96	95	96
Sähköposti	91	89	93
Pankkiasiat	78	75	81
Verkkolehtien tai uutispalvelujen lukeminen	75	76	73
Ostosten tekeminen, lippujen tilaaminen ym.	62	61	63
Viranomaisasiointi	50	49	52
Musiikin kuuntelu tai lataaminen	43	47	39
Blogien lukeminen	39	39	38
Opiskelu	39	35	43
Pikaviestien lähettäminen	36	36	35
Televisio-ohjelmien tai elokuvien katselu	34	37	31
Viestien kirjoittaminen keskustelupalstoille, uutisryhmiin verkossa	33	34	31
Radion kuuntelu	28	34	23
Pelien pelaaminen	28	34	23
Koulun ja kodin välinen yhteydenpito	23	18	27
Internet-puhelut	20	21	19
Oman blogin ylläpito	5	3	6

Monet Internetin käyttötavat ovat ikäsidonaisia, kuten opiskelu, pelaaminen, musiikin kuuntelu ja lataaminen sekä pikaviestien lähettäminen, jotka ovat yleisiä nuorilla, mutta harvinaisia keski-ikäisillä ja ikääntyneillä. Monipuolisimpia Internetin käyttäjiä ovat 15–24-vuotiaat.

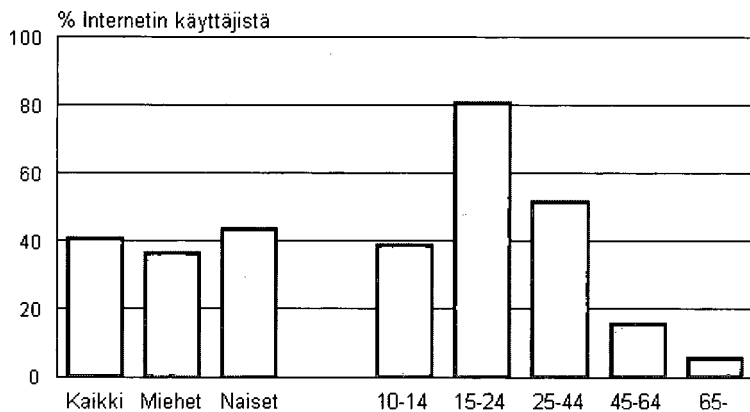
Miehet käyttävät Internetiä enemmän kuin naiset musiikin kuunteluun ja lataamiseen, televisio-ohjelmien tai elokuvien katseluun, radion kuunteluun ja pelaamiseen. Naiset käyttävät nettiä useammin kuin miehet sähköpostiin, pankkiasioden hoitamiseen, opiskeluun, koulun ja kodin väliseen yhteydenpitoon sekä oman blogin ylläpitoon.

Tietokoneen ja Internetin käytön yleisyydestä sekä käyttötarkoituksista saadaan tietoja myös vuosittain tehtävästä Tilastokeskuksen Tieto- ja viestintätekniikan käyttö -tutkimuksesta (Suomen virallinen tilasto (SVT)). Tutkimus kohdistuu 16–74-vuotiaisiin.

5.4. Sosiaalinen media

Kaksi viidestä (41 prosenttia) Internetin käyttäjästä ilmoitti olevansa rekisteröityneenä käyttäjänä sosiaalisissa verkkopalveluissa, joista haastattelussa esimerkkeinä annettiin Facebook, MySpace ja IRC-Galleria. Naiset (44 prosenttia) olivat hieman miehiä (37 prosenttia) useammin sosiaalisen median käyttäjiä. Nuoret 15–24-vuotiaat olivat selvästi aktiivisin sosiaalisen median käyttäjäryhmä: 81 prosenttia sen ikäisistä Internetin käyttäjistä oli rekisteröitynyt sosiaalisiin verkkopalveluihin.

Kuvio 27. Rekisteröityneenä käyttäjänä sosiaalisissa verkkopalveluissa sukupuolen ja iän mukaan 2009, % Internetin käyttäjistä

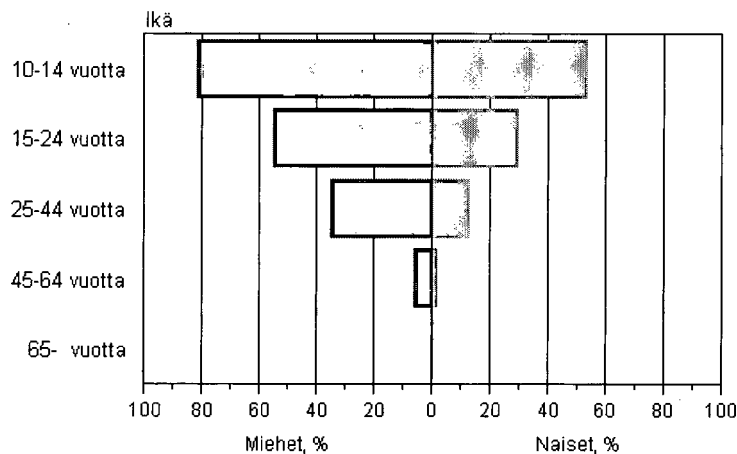
Esimerkiksi Facebook, MySpace, IRC-Galleria

Käyttäjien lähettämiä videoita tai muita sisältöjä Internetissä (esimerkiksi YouTube- ja Flickr-palvelut) katsoi 57 prosenttia Internetin käyttäjistä. Tämän tyyppinen Internetin käyttö on yleisintä alle 45-vuotiaiden keskuudessa. Miehet (62 prosenttia) katsoivat videoita netistä useammin kuin naiset (52 prosenttia).

5.5. Pelikoneet

Pelikone eli -konsoli oli käytettävissä kolmanneksella vastaajista. Osuus on kasvanut vuodesta 1999, jolloin pelikonsoli oli kotona viidenneksellä. Konsoleilla pelaavien osuus on pysynyt vuoteen 2002 verrattuna ennallaan, 17 prosenttina 10 vuotta täyttäneestä väestöstä. Miehistä pelikonsoleilla oli pelannut 24 prosenttia ja naisista 11 prosenttia. Pelaaminen on erityisesti nuorten suosiossa: 10–14-vuotiaista pojista pelasi 82 prosenttia ja 15–24-vuotiaista 55 prosenttia. Aikuisista 25–44-vuotiaista miehistäkin pelikonsoleilla pelasi 35 prosenttia. Naisilla pelaajaosuudet olivat alhaisempia: 10–14-vuotiaista pelasi runsas puolet (54 prosenttia), 15–24-vuotiaista 30 prosenttia ja 25–44-vuotiaista enää 13 prosenttia. Vaikka koko väestössä pelaaminen oli pysynyt vuoteen 2002 verrattuna ennallaan, pelaaminen oli lisääntynyt 10–14-vuotiailla.

Kuvio 28. Pelikoneilla pelaaminen sukupuolen ja iän mukaan 2009, %

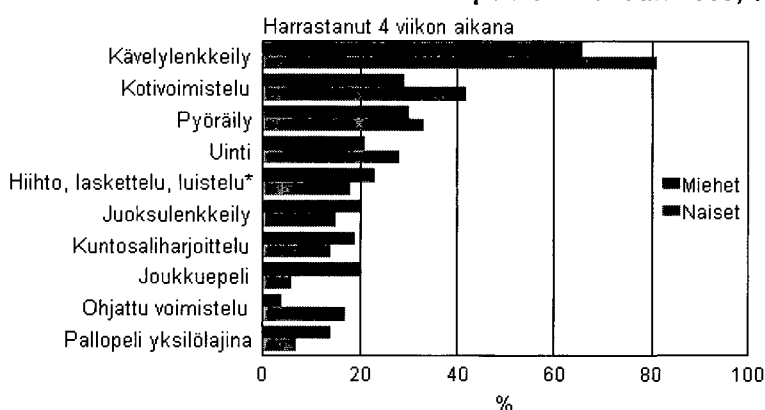
6. Liikuntaharrastukset

6.1. Liikunnan harrastaminen

Lähes kaikki suomalaiset harrastavat liikuntaa. Vähintään yhtä liikuntalajia oli harrastanut 91 prosenttia 10 vuotta täyttäneistä tutkimusajankohtaa edeltäneen neljän viikon aikana. Kymmenen vuotta sitten osuus oli melkein sama (92 prosenttia). Eniten liikuntaa harrastavat 10–14-vuotiaat, joista 98 prosenttia oli harrastanut jotain liikuntaa.

Suosituin liikuntalaji on kävelylenkkeily, johon tässä tutkimuksessa luetaan mukaan myös sauvakävely. Sitä oli harrastanut kolme neljäsosaa vastaajista. Seuraavaksi suosituimmat liikuntalajit ovat kotivoimistelu, pyöräily ja uinti.

Kuvio 29. Liikuntaharrastukset sukupuolen mukaan 2009, %

*Marras-huhtikuu

Kävelylenkkeilyä oli harrastanut 74 prosenttia neljän viikon aikana. Naiset ovat miehiä aktiivisempia kävelylenkkeilijöitä. Nuorimpia 10–14-vuotiaita lukuun ottamatta, jotka harrastavat kävelylenkkeilyä vähiten, ikäryhmien välillä ei ollut suuria eroja lenkkeilyssä. Kävelylenkkeilyä harrastivat muita enemmän korkea-asteen tutkinnon suorittaneet, toimihenkilöammateissa työskentelevät sekä omaa kotitaloutta hoitavat. Eri sosiaaliryhmistä kävelylenkkeilyä harrastivat vähiten maatalousyrittäjät.

Juoksulenkkeilyä oli harrastanut 17 prosenttia 10 vuotta täyttäneistä neljän viikon aikana. Juoksulenkkeilyn suosio on lisääntynyt vuodesta 1999, jolloin sitä harrastaneiden osuus oli 11 prosenttia. Miehet harrastavat juoksulenkkeilyä yleisemmin kuin naiset. Juoksu harrastus on yleisintä lasten ja nuorten keskuudessa. Yli 64-vuotiaista käytännöllisesti katsoen juuri kukaan ei harrasta enää juoksulenkkeilyä.

Pyöräilyä oli harrastanut 32 prosenttia vastaajista neljän viikon aikana. Tieto perustuu koko vuoden aikana kerättyyn haastatteluaaineistoon, jossa ovat mukana kaikki vuodenaajat. Miehillä pyöräilyn suosio on laskenut, minkä vuoksi naiset pyöräilevät nyt hieman miehiä useammin. Suosituinta pyöräilyä on 10–14-vuotiaiden keskuudessa: heistä 57 prosenttia oli harrastanut pyöräilyä. Pääkaupunkiseudulla harrastetaan pyöräilyä vähemmän kuin muualla Suomessa.

Uintia oli harrastanut neljäsosa (24 prosenttia) vastaajista. Kymmenen vuoden aikana miehet ovat vähentäneet uinnin harrastamista ja naiset puolestaan hienokseltaan lisänneet sitä. Vuonna 2009 haastattelukysymykseen sisältyi uinnin lisäksi myös vesijuoksu. Yleisimmin uintia olivat harrastaneet 10–14-vuotiaat. Heistä 46 prosenttia oli käynyt uimassa neljän viikon aikana. Heitä vanhemmista eniten uintia harrastivat korkea-asteen koulutuksen suorittaneet ja toimihenkilöt.

Ohjattua voimistelua oli harrastanut 11 prosenttia 10 vuotta täyttäneistä. Ohjattu voimistelu on selvästi suosituimpaa naisten (17 prosenttia) kuin miesten (neljä prosenttia) keskuudessa. Yleisintä ohjattua voimistelua on 15–44-vuotiaiden keskuudessa. Suosittua ohjattua voimistelua oli vähintään alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden, toimihenkilöiden ja omaa kotitalouttaan hoitavien keskuudessa. Alueellisesti tarkasteltuna harvinaisinta ohjattua voimistelua harrastettiin Itä-Suomessa.

Kotivoimistelua oli harrastanut runsas kolmasosa (36 prosenttia) väestöstä. Kotivoimistelun suosio on lisääntynyt kymmenen vuoden aikana. Ohjatun voimistelun tavoin naiset (42 prosenttia) harrastavat kotivoimistelua miehiä (29 prosenttia) enemmän. Kotivoimistelua harrastetaan yleisimmin vanhimmassa, yli 64-vuotiaiden ikäryhmässä. Sen ikäisistä lähes joka toinen (43 prosenttia) oli harrastanut kotivoimistelua. Kotivoimistelua harrastavat muita yleisemmin myös 15–24-vuotiaat sekä opiskelijat ja koululaiset, joiden keskuudessa lajin suosio on lisääntynyt 2000-luvulla.

Kuntosaliharjoittelua oli harrastanut 16 prosenttia vastaajista. Harrastajien osuus on noussut vuodesta 1999, jolloin se oli 11 prosenttia. Miehet käyvät kuntosalilla hieman naisia enemmän. Sekä miesten että naisten kuntosaliharrastus oli lisääntynyt kymmenessä vuodessa. Yleisimmin kuntosaliharjoittelua harrastavat 15–24-vuotiaat.

Jalkapalloa, koripalloa, jääkiekkoa, sählyä tai muuta joukkuepelejä oli harrastanut 13 prosenttia väestöstä. Joukkuepelit ovat selvästi enemmän miesten kuin naisten suosiossa: miehistä 20 prosenttia oli harrastanut niitä neljän viikon aikana, kun vastaava osuus naisista oli kuusi prosenttia. Eniten joukkuepelejä harrastavat lapset ja nuoret. 10–14-vuotiaista yli puolet (54 prosenttia) oli pelannut joukkuepelejä kuukauden aikana ja 15–24-vuotiaistakin lähes kolmannes (30 prosenttia).

Pallopelejä yksilölajeina oli harrastanut joka kymmenes vastaajista. Näitä lajeja ovat tässä tutkimuksessa tennis, sulkapallo, pöytätennis, keilaaminen ja muut pallopelit. Miehet (14 prosenttia) harrastavat pallopelejä paitsi joukkue- myös yksilölajeina useammin kuin naiset (seitsemän prosenttia). Myös nämä pallopelit ovat erityisesti nuorten suosiossa: 10–24-vuotiaista lähes joka viides (18 prosenttia) oli pelannut näitä pelejä kuukauden aikana.

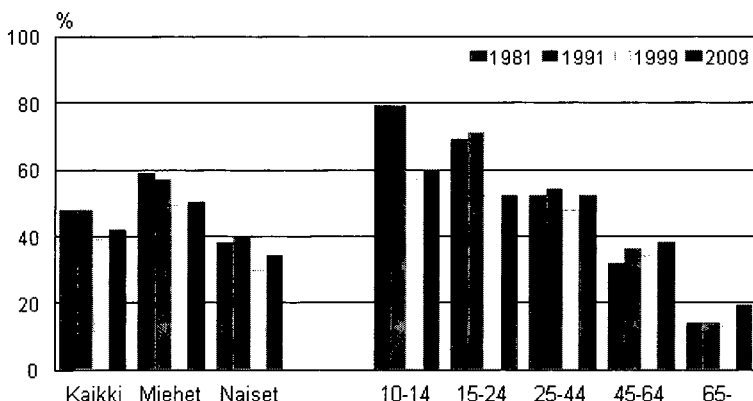
Hiihtoa, laskettelua tai luistelua oli harrastanut talvikuukausina (marras-huhtikuussa) viidesosa (21 prosenttia) väestöstä haastattelua edeltäneen neljän viikon aikana. Miehet olivat harrastaneet talviurheilua useammin kuin naiset. Eniten talviurheilua harrastavat 10–14-vuotiaat, joista lähes puolet (47 prosenttia) oli hiihtänyt, lasketellut tai luistellut kuukauden aikana.

Suosituimpia liikuntalajeja kävelylenkkeilyä, kotivoimistelua ja pyöräilyä harrastetaan usein. Noin 30 prosenttia kävelylenkkeilyn ja pyöräilyn harrastajista oli harrastanut lajiaan lähes päivittäin (vähintään 20 kertaa neljän viikon aikana). Kotivoimistelua harrastaneista neljäsosa oli voimistellut yhtä usein. Muita tutkimuksessa kysytyjä liikuntalajeja harrastettiin harvemmin. Tanssin harrastamisesta ks. luku 3.4.

6.2. Urheilukilpailuissa käyminen

Urheilukilpailuja oli käynyt katsomassa kaksi viidestä (42 prosenttia) vuonna 2009. Kävijäosuus on laskenut hieman 1980- ja 1990-lukujen alkuun verrattuna. Miehet käyvät urheilukilpailuissa selvästi naisia useammin. Nuoret ja nuoret aikuiset kävivät urheilukilpailuissa yleisemmin kuin heitä vanhemmat, vaikka 10–24-vuotiaiden kävijäaktiivisuus on laskenut vuosiin 1981 ja 1991 verrattuna. Valtaosa kävijöistä oli käynyt katsomassa kilpailuja vähintään kaksi kertaa vuoden aikana.

Kuvio 30. Urheilukilpailuissa käyminen katsojana 12 kuukauden aikana sukupuolen ja iän mukaan 1981, 1991, 1999 ja 2009, %

Lähteet:

Joukkoviestimet Finnish mass media 2009. SVT Kulttuuri ja viestintä 2010, Tilastokeskus, Helsinki.
Kulttuuritilasto Cultural Statistics 2007. SVT Kulttuuri ja viestintä 2009, Tilastokeskus, Helsinki.
Liikkanen, Mirja (2005). Yleisönä — kodin ulkopuolella ja kotona. Teoksessa Liikkanen, Mirja, Hanifi, Riitta, Hannula, Ulla (toim.) Yksilöllisiä valintoja, kulttuurien pysyvyyttä. Vapaa-ajan muutokset 1981–2002. Tilastokeskus, Helsinki.
Suomen virallinen tilasto (SVT): Tieto- ja viestintätekniikan käyttö [verkojulkaisu]. ISSN=1799-3504. 2010. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 11.5.2011]. Saantitapa:
http://tilastokeskus.fi/til/sutivi/2010/sutivi_2010_2010-10-26_tie_001_fi.html.
Teatteritilastot Finnish theatre statistics 2009. Teatterin tiedotuskeskus ry, Helsinki.
Teostory 3/2010, 21–25.
www.teosto.fi [viitattu: 11.11.2010].

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Konserteissa käyminen 1981, 1991, 1999, 2002, 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Käynyt 12 kk aikana	Ei ole käynyt 12 kk aikana	Käynyt aikaisemmin	Ei ole koskaan käynyt	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1981	35	.	27	38	—	100	2506
	1991	34	.	32	34	—	100	4378
	1999	37	63	.	.	0	100	5884
	2002	40	.	40	20	0	100	3355
	2009	50	.	41	9	0	100	4645
Miehet	1981	29	.	27	44	—	100	1186
	1991	27	.	33	40	—	100	2108
	1999	33	67	.	.	0	100	2755
	2002	35	.	39	25	0	100	1629
	2009	44	.	43	12	0	100	2179
Naiset	1981	40	.	28	33	—	100	1320
	1991	39	.	32	29	—	100	2270
	1999	42	58	.	.	0	100	3129
	2002	44	.	42	14	0	100	1726
	2009	55	.	40	6	—	100	2466
10-14 vuotta	1981	42	.	19	40	—	100	243
	1991	31	.	20	49	—	100	324
	1999	33	67	.	.	—	100	395
	2002	36	.	29	35	—	100	204
	2009	46	.	35	19	1	100	242
15-24 vuotta	1981	48	.	21	31	—	100	458
	1991	48	.	30	22	—	100	646
	1999	52	48	.	.	—	100	807
	2002	51	.	33	16	0	100	480
	2009	60	.	31	10	0	100	628
25-44 vuotta	1981	31	.	31	38	—	100	894
	1991	34	.	37	29	—	100	1603
	1999	41	59	.	.	—	100	1893
	2002	43	.	44	13	—	100	1022
	2009	59	.	37	4	—	100	1303
45-64 vuotta	1981	34	.	27	39	—	100	577
	1991	32	.	32	37	—	100	1144
	1999	36	64	.	.	0	100	1795
	2002	41	.	41	19	0	100	1068
	2009	48	.	43	9	—	100	1589
65-vuotta	1981	22	.	34	43	—	100	334
	1991	22	.	31	46	—	100	661
	1999	22	78	.	.	—	100	995
	2002	26	.	43	31	0	100	581
	2009	33	.	54	13	0	100	883

Liitetaulukko 2. Elokuvissa käyminen 1991, 1999, 2002, 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Käynyt 12 kk aikana	Ei ole käynyt 12 kk aikana	Käynyt aikaisemmin	Ei ole koskaan käynyt	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1991	48	52	.	.	—	100	4378
	1999	49	51	.	.	0	100	5884
	2002	51	.	46	3	0	100	3355
	2009	51	.	47	2	0	100	4645
Miehet	1991	48	52	.	.	—	100	2108
	1999	48	52	.	.	0	100	2755
	2002	50	.	47	3	—	100	1629
	2009	48	.	50	2	0	100	2179
Naiset	1991	47	53	.	.	—	100	2270
	1999	50	50	.	.	0	100	3129
	2002	52	.	45	3	0	100	1726
	2009	53	.	45	2	—	100	2466
10-14 vuotta	1991	75	25	.	.	—	100	324
	1999	77	23	.	.	—	100	395
	2002	87	.	10	3	—	100	204
	2009	81	.	16	3	—	100	242
15-24 vuotta	1991	91	9	.	.	—	100	646
	1999	82	18	.	.	—	100	807
	2002	84	.	14	2	—	100	480
	2009	82	.	15	3	0	100	628
25-44 vuotta	1991	55	45	.	.	—	100	1603
	1999	58	42	.	.	—	100	1893
	2002	65	.	33	2	—	100	1022
	2009	65	.	33	2	—	100	1303
45-64 vuotta	1991	28	72	.	.	—	100	1144
	1999	37	63	.	.	0	100	1795
	2002	37	.	61	2	0	100	1068
	2009	39	.	58	2	—	100	1589
65-vuotta	1991	9	91	.	.	—	100	661
	1999	17	83	.	.	—	100	995
	2002	13	.	81	7	0	100	581
	2009	18	.	79	2	0	100	883

Liitetaulukko 3. Teatterissa käyminen 1981, 1991, 1999, 2002, 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Käynyt 12 kk aikana	Ei ole käynyt 12 kk aikana	Käynyt aikaisemmin	Ei ole koskaan käynyt	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1981	45	.	40	15	0	100	2506
	1991	37	.	47	16	—	100	4378
	1999	39	61	.	.	0	100	5884
	2002	36	.	49	14	0	100	3355
	2009	43	.	51	6	0	100	4645
Miehet	1981	36	.	44	20	0	100	1186
	1991	28	.	52	20	—	100	2108
	1999	29	71	.	.	0	100	2755
	2002	27	.	53	20	0	100	1629
	2009	33	.	58	8	0	100	2179
Naiset	1981	52	.	36	12	0	100	1320
	1991	46	.	41	13	—	100	2270
	1999	47	53	.	.	0	100	3129
	2002	44	.	46	10	0	100	1726
	2009	51	.	45	3	—	100	2466
10-14 vuotta	1981	48	.	34	18	0	100	243
	1991	35	.	42	23	—	100	324
	1999	40	60	.	.	—	100	395
	2002	31	.	45	24	—	100	204
	2009	44	.	47	9	—	100	242
15-24 vuotta	1981	46	.	38	16	0	100	458
	1991	36	.	49	15	—	100	646
	1999	31	69	.	.	—	100	807
	2002	32	.	53	15	0	100	480
	2009	36	.	57	7	0	100	628
25-44 vuotta	1981	49	.	39	12	—	100	894
	1991	36	.	49	14	—	100	1603
	1999	39	61	.	.	0	100	1893
	2002	37	.	51	12	—	100	1022
	2009	40	.	55	5	—	100	1303
45-64 vuotta	1981	46	.	40	14	0	100	577
	1991	43	.	43	15	—	100	1144
	1999	44	56	.	.	0	100	1795
	2002	42	.	46	12	0	100	1068
	2009	49	.	46	5	0	100	1589
65-vuotta	1981	29	.	48	23	—	100	334
	1991	31	.	46	23	—	100	661
	1999	35	65	.	.	—	100	995
	2002	29	.	52	19	0	100	581
	2009	41	.	53	5	0	100	883

Liitetaulukko 4. Oopperassa käyminen 1981, 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET	Käynyt 12 kk aikana	Ei ole käynyt 12 kk aikana	Käynyt aikaisemmin	Ei ole koskaan käynyt	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1981	6	22	72	0	100	2506
	1991	4	21	75	0	100	4378
	1999	7	93	0	100	5884	
	2002	6	26	68	0	100	3355
	2009	6	31	63	0	100	4645
Miehet	1981	4	17	80	0	100	1186
	1991	3	18	80	0	100	2108
	1999	5	95	0	100	2755	
	2002	5	21	74	0	100	1629
	2009	4	24	71	0	100	2179
Naiset	1981	8	27	64	0	100	1320
	1991	6	25	70	—	100	2270
	1999	9	91	0	100	3129	
	2002	8	30	62	0	100	1726
	2009	8	36	56	—	100	2466
10-14 vuotta	1981	5	9	86	—	100	243
	1991	2	7	91	—	100	324
	1999	3	97	—	100	395	
	2002	3	5	92	—	100	204
	2009	2	13	85	—	100	242
15-24 vuotta	1981	5	13	82	0	100	458
	1991	3	14	84	—	100	646
	1999	5	95	—	100	807	
	2002	4	16	81	—	100	480
	2009	3	16	80	0	100	628
25-44 vuotta	1981	6	24	69	0	100	894
	1991	4	21	75	0	100	1603
	1999	7	93	—	100	1893	
	2002	6	26	67	—	100	1022
	2009	4	30	65	—	100	1303
45-64 vuotta	1981	8	27	65	1	100	577
	1991	6	29	65	—	100	1144
	1999	10	89	0	100	1795	
	2002	9	31	61	0	100	1068
	2009	8	33	58	—	100	1589
65-vuotta	1981	4	31	65	—	100	334
	1991	3	24	73	—	100	661
	1999	4	96	—	100	995	
	2002	5	31	64	0	100	581
	2009	7	42	51	0	100	883

Liitetaulukko 5. Tanssiesityksissä käyminen 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Käynyt 12 kk aikana	Ei ole käynyt 12 kk aikana	Käynyt aikaisemmin	Ei ole koskaan käynyt	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	19	81	.	.	0	100	5884
	2009	19	.	53	28	0	100	4645
Miehet	1999	16	84	.	.	0	100	2755
	2009	14	.	49	37	0	100	2179
Naiset	1999	22	78	.	.	0	100	3129
	2009	23	.	57	20	—	100	2466
10-14 vuotta	1999	21	79	.	.	—	100	395
	2009	30	.	37	33	0	100	242
15-24 vuotta	1999	22	78	.	.	—	100	807
	2009	20	.	48	31	0	100	628
25-44 vuotta	1999	22	78	.	.	—	100	1893
	2009	21	.	52	27	—	100	1303
45-64 vuotta	1999	21	79	.	.	0	100	1795
	2009	19	.	54	26	—	100	1589
65- vuotta	1999	9	91	.	.	—	100	995
	2009	10	.	61	29	0	100	883

Liitetaulukko 6. Taidenäyttelyissä ja taidemuseoissa käyminen 1981, 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET	Käynyt 12 kk aikana	Ei ole käynyt 12 kk aikana	Käynyt aikaisemmin	Ei ole koskaan käynyt	EOS	Yhteensä	N (painot.)	
Miehet ja naiset yhteensä	1981	37	.	33	29	1	100	2506
	1991	44	.	38	17	0	100	4378
	1999	35	65	.	.	0	100	5884
	2002	42	.	42	14	2	100	3355
	2009	43	.	46	10	0	100	4645
Miehet	1981	29	.	35	34	1	100	1186
	1991	38	.	40	21	1	100	2108
	1999	28	71	.	.	0	100	2755
	2002	37	.	43	17	3	100	1629
	2009	37	.	49	14	0	100	2179
Naiset	1981	43	.	31	24	1	100	1320
	1991	50	.	37	13	0	100	2270
	1999	40	60	.	.	0	100	3129
	2002	47	.	41	11	1	100	1726
	2009	49	.	44	7	0	100	2466
10-14 vuotta	1981	42	.	22	33	2	100	243
	1991	49	.	26	25	0	100	324
	1999	36	64	.	.	—	100	395
	2002	46	.	27	24	4	100	204
	2009	53	.	33	14	—	100	242
15-24 vuotta	1981	40	.	36	23	0	100	458
	1991	53	.	37	9	0	100	646
	1999	37	63	.	.	—	100	807
	2002	46	.	40	12	2	100	480
	2009	47	.	43	10	0	100	628
25-44 vuotta	1981	41	.	33	25	1	100	894
	1991	44	.	41	14	0	100	1603
	1999	37	63	.	.	—	100	1893
	2002	45	.	43	10	2	100	1022
	2009	42	.	50	8	—	100	1303
45-64 vuotta	1981	35	.	33	31	1	100	577
	1991	45	.	37	17	0	100	1144
	1999	37	63	.	.	0	100	1795
	2002	44	.	41	13	2	100	1068
	2009	47	.	43	10	—	100	1589
65-vuotta	1981	20	.	37	41	1	100	334
	1991	30	.	42	27	0	100	661
	1999	22	78	.	.	—	100	995
	2002	29	.	48	19	4	100	581
	2009	34	.	53	13	0	100	883

Liitetaulukko 7. Museossa käyminen (muu kuin taidemuseo) 1981, 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET	Käynyt 12 kk aikana	Ei ole käynyt 12 kk aikana	Käynyt aikaisemmin	Ei ole koskaan käynyt	EOS	Yhteensä	N (painot.)	
Miehet ja naiset yhteensä	1981	43	.	49	8	0	100	2506
	1991	43	.	47	10	0	100	4378
	1999	29	71	.	.	0	100	5884
	2002	33	.	50	11	6	100	3355
	2009	41	.	54	5	0	100	4645
Miehet	1981	41	.	51	9	0	100	1186
	1991	42	.	49	9	0	100	2108
	1999	27	73	.	.	0	100	2755
	2002	33	.	48	11	7	100	1629
	2009	38	.	56	6	0	100	2179
Naiset	1981	45	.	48	7	0	100	1320
	1991	44	.	45	11	0	100	2270
	1999	31	69	.	.	0	100	3129
	2002	33	.	51	11	5	100	1726
	2009	43	.	53	4	0	100	2466
10-14 vuotta	1981	65	.	27	8	—	100	243
	1991	60	.	28	12	—	100	324
	1999	34	66	.	.	—	100	395
	2002	36	.	32	18	14	100	204
	2009	58	.	35	6	0	100	242
15-24 vuotta	1981	44	.	53	3	0	100	458
	1991	49	.	43	7	0	100	646
	1999	26	74	.	.	0	100	807
	2002	34	.	48	12	5	100	480
	2009	37	.	56	7	0	100	628
25-44 vuotta	1981	44	.	51	5	—	100	894
	1991	45	.	48	6	0	100	1603
	1999	33	67	.	.	—	100	1893
	2002	37	.	51	7	5	100	1022
	2009	43	.	54	3	—	100	1303
45-64 vuotta	1981	41	.	49	10	0	100	577
	1991	41	.	47	11	0	100	1144
	1999	33	67	.	.	0	100	1795
	2002	36	.	49	10	5	100	1068
	2009	43	.	52	5	—	100	1589
65-vuotta	1981	25	.	58	16	1	100	334
	1991	25	.	55	20	0	100	661
	1999	18	82	.	.	—	100	995
	2002	19	.	56	17	7	100	581
	2009	31	.	63	6	0	100	883

Liitetaulukko 8. Musiikki-, tanssi-, teatteri-, elokuva- tms. tapahtumissa tai festivaaleilla käyminen 1981, 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Käynyt festivaaleilla 12 kk aikana	Ei ole käynyt festivaaleilla	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1981	23	77	100	2506
	1991	26	72	100	4378
	2002	28	72	100	3355
	2009	33	67	100	4645
Miehet	1981	20	80	100	1186
	1991	23	75	100	2108
	2002	26	74	100	1629
	2009	32	68	100	2179
Naiset	1981	26	74	100	1320
	1991	29	69	100	2270
	2002	30	70	100	1726
	2009	34	66	100	2466
10-14 vuotta	1981	18	82	100	243
	1991	18	56	100	324
	2002	27	73	100	204
	2009	27	73	100	242
15-24 vuotta	1981	31	69	100	458
	1991	38	61	100	646
	2002	42	58	100	480
	2009	52	48	100	628
25-44 vuotta	1981	26	74	100	894
	1991	30	70	100	1603
	2002	35	65	100	1022
	2009	45	55	100	1303
45-64 vuotta	1981	21	79	100	577
	1991	23	76	100	1144
	2002	24	76	100	1068
	2009	28	72	100	1589
65- vuotta	1981	12	88	100	334
	1991	13	85	100	661
	2002	12	88	100	581
	2009	13	86	100	883

Liitetaulukko 9. Konserteissa käyntikerrat 12 kuukauden aikana 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Kerran	2 kertaa	3-5 kertaa	6 kertaa tai enemmän	Käynyt aikaisemmin kuin 12 kk aikana	Ei ole käynyt koskaan	Tieto puuttuu	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1991	11	8	10	6	32	34	0	100	4378
	2002	11	9	13	7	40	20	0	100	3355
	2009	20	12	12	6	41	9	0	100	4645
Miehet	1991	9	6	8	4	33	40	0	100	2108
	2002	10	8	11	6	39	25	0	100	1629
	2009	18	10	10	6	43	12	0	100	2179
Naiset	1991	12	9	11	7	32	29	0	100	2270
	2002	12	9	16	8	42	14	0	100	1726
	2009	21	14	14	5	40	6	—	100	2466
10-14 vuotta	1991	16	7	6	2	20	49	0	100	324
	2002	15	10	7	3	29	35	—	100	204
	2009	26	13	6	1	35	19	1	100	242
15-24 vuotta	1991	12	10	14	11	30	22	—	100	646
	2002	14	13	17	8	33	16	0	100	480
	2009	26	13	15	6	31	10	0	100	628
25-44 vuotta	1991	11	8	10	6	37	29	0	100	1603
	2002	11	9	14	8	44	13	—	100	1022
	2009	21	14	15	10	37	4	—	100	1303
45-64 vuotta	1991	10	7	9	6	32	37	—	100	1144
	2002	10	7	16	8	41	19	0	100	1068
	2009	20	12	12	4	43	9	—	100	1589
65-vuotta	1991	6	5	8	2	31	46	—	100	661
	2002	9	7	7	3	43	31	0	100	581
	2009	12	9	9	4	54	13	0	100	883

Liitetaulukko 10. Teatterissa käyntikerrat 12 kuukauden aikana 1981, 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Kerran	2 kertaa	3-5 kertaa	6 kertaa tai enemmän	Käynyt aikaisemmin kuin 12 kk aikana	Ei ole käynyt koskaan	Tieto puuttuu	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1981	14	12	14	4	40	15	0	100	2506
	1991	15	10	9	2	47	16	0	100	4378
	2002	14	10	9	3	49	14	0	100	3355
	2009	19	12	9	2	51	6	0	100	4645
Miehet	1981	14	11	9	2	44	20	0	100	1186
	1991	13	8	5	1	52	20	0	100	2108
	2002	13	8	5	2	53	20	0	100	1629
	2009	17	9	5	1	58	8	0	100	2179
Naiset	1981	14	14	19	6	36	12	0	100	1320
	1991	17	12	12	3	41	13	0	100	2270
	2002	16	13	12	3	46	10	0	100	1726
	2009	21	15	13	3	45	3	—	100	2466
10-14 vuotta	1981	19	14	12	2	34	18	0	100	243
	1991	19	9	6	1	42	23	0	100	324
	2002	17	9	5	0	45	24	—	100	204
	2009	28	9	7	1	47	9	—	100	242
15-24 vuotta	1981	18	12	12	3	38	16	0	100	458
	1991	19	10	6	2	49	15	—	100	646
	2002	16	9	6	1	53	15	0	100	480
	2009	19	10	5	2	57	7	0	100	628
25-44 vuotta	1981	13	13	18	5	39	12	0	100	894
	1991	15	10	9	2	49	14	0	100	1603
	2002	14	11	10	2	51	12	—	100	1022
	2009	21	11	7	2	55	5	—	100	1303
45-64 vuotta	1981	13	14	15	5	40	14	1	100	577
	1991	15	13	11	3	43	15	0	100	1144
	2002	14	13	10	4	46	12	0	100	1068
	2009	20	14	11	3	46	5	0	100	1589
65-vuotta	1981	11	7	8	3	48	23	—	100	334
	1991	11	9	9	2	46	23	0	100	661
	2002	11	8	8	3	52	19	0	100	581
	2009	14	12	13	3	53	5	0	100	883

Liitetaulukko 11. Oopperassa käyntikerrat 12 kuukauden aikana 1981, 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Kerran	2 kertaa	3 kertaa tai enemmän	Käynyt aikaisemmin kuin 12 kk aikana	Ei ole käynyt koskaan	Tieto puuttuu	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1981	4	1	1	22	72	0	100	2506
	1991	3	1	1	21	75	0	100	4378
	2002	4	1	1	26	68	0	100	3355
	2009	4	1	1	31	63	0	100	4645
Miehet	1981	3	1	0	17	80	0	100	1186
	1991	2	0	0	18	80	0	100	2108
	2002	3	1	1	21	74	0	100	1629
	2009	3	1	0	24	71	0	100	2179
Naiset	1981	5	1	1	27	64	0	100	1320
	1991	4	1	1	25	70	—	100	2270
	2002	5	2	1	30	62	0	100	1726
	2009	5	1	1	36	56	—	100	2466
10-14 vuotta	1981	5	—	0	9	86	—	100	243
	1991	2	0	0	7	91	—	100	324
	2002	3	—	—	5	92	—	100	204
	2009	1	0	—	13	85	—	100	242
15-24 vuotta	1981	3	1	0	13	82	0	100	458
	1991	2	0	1	14	84	—	100	646
	2002	3	1	—	16	81	—	100	480
	2009	3	1	0	16	80	0	100	628
25-44 vuotta	1981	4	1	1	24	69	0	100	894
	1991	3	0	0	21	75	0	100	1603
	2002	5	1	1	26	67	—	100	1022
	2009	3	1	1	30	65	—	100	1303
45-64 vuotta	1981	6	1	1	27	65	1	100	577
	1991	4	1	1	29	65	—	100	1144
	2002	4	2	2	31	61	0	100	1068
	2009	5	2	1	33	58	—	100	1589
65-vuotta	1981	3	0	1	31	65	—	100	334
	1991	2	1	0	24	73	—	100	661
	2002	3	1	1	31	64	0	100	581
	2009	5	2	1	42	51	0	100	883

Liitetaulukko 12. Tanssiesityksissä käyntikerrat 12 kuukauden aikana 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		1-2 kertaa	3-5 kertaa	6 kertaa tai enemmän	Käynyt aikaisemmin kuin 12 kk aikana	Ei ole käynyt koskaan	Tieto puuttuu	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1991	14	3	1	36	46	0	100	4378
	2002	15	3	1	27	51	2	100	3355
	2009	16	2	1	53	28	0	100	4645
Miehet	1991	11	2	0	32	54	0	100	2108
	2002	11	3	0	23	62	1	100	1629
	2009	12	1	1	49	37	0	100	2179
Naiset	1991	17	4	1	40	37	0	100	2270
	2002	19	4	1	32	41	3	100	1726
	2009	19	3	1	57	20	—	100	2466
10-14 vuotta	1991	14	2	1	17	66	—	100	324
	2002	13	1	1	15	68	1	100	204
	2009	27	3	0	37	33	0	100	242
15-24 vuotta	1991	15	5	1	31	47	—	100	646
	2002	18	4	1	17	60	1	100	480
	2009	18	2	1	48	31	0	100	628
25-44 vuotta	1991	14	3	1	38	44	0	100	1603
	2002	15	3	1	29	48	3	100	1022
	2009	18	2	1	52	27	—	100	1303
45-64 vuotta	1991	18	2	1	42	37	0	100	1144
	2002	18	4	1	29	45	3	100	1068
	2009	16	3	1	54	26	—	100	1589
65-vuotta	1991	9	1	—	37	52	0	100	661
	2002	9	3	0	34	53	1	100	581
	2009	8	1	0	61	29	0	100	883

Liitetaulukko 13. Taidenäyttelyssä tai taidemuseossa käyntikerrat 12 kuukauden aikana 1981, 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		1-2 kertaa	3-5 kertaa	6 kertaa tai enemmän	Käynyt aikaisemmin kuin 12 kk aikana	Ei ole käynyt koskaan	Tieto puuttuu	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1981	26	7	3	33	29	1	100	2506
	1991	32	9	3	38	17	0	100	4378
	2002	31	9	2	42	14	2	100	3355
	2009	30	10	4	46	10	0	100	4645
Miehet	1981	22	5	2	35	34	1	100	1186
	1991	29	7	2	40	21	1	100	2108
	2002	29	7	1	43	17	3	100	1629
	2009	27	7	3	49	14	0	100	2179
Naiset	1981	30	9	4	31	24	1	100	1320
	1991	35	12	3	37	13	0	100	2270
	2002	32	12	3	41	11	1	100	1726
	2009	32	12	5	44	7	0	100	2466
10-14 vuotta	1981	35	6	1	22	33	3	100	243
	1991	40	8	1	26	25	0	100	324
	2002	38	7	1	27	24	4	100	204
	2009	46	5	1	33	14	—	100	242
15-24 vuotta	1981	29	9	2	36	23	1	100	458
	1991	39	11	3	37	9	1	100	646
	2002	36	8	2	40	12	2	100	480
	2009	33	11	3	43	10	0	100	628
25-44 vuotta	1981	28	8	4	33	25	1	100	894
	1991	33	8	3	41	14	0	100	1603
	2002	36	7	2	43	10	2	100	1022
	2009	28	10	4	50	8	—	100	1303
45-64 vuotta	1981	24	7	3	33	31	1	100	577
	1991	31	11	3	37	17	1	100	1144
	2002	29	13	3	41	13	2	100	1068
	2009	31	10	5	43	10	—	100	1589
65-vuotta	1981	14	3	2	37	41	2	100	334
	1991	21	8	1	42	27	0	100	661
	2002	19	8	2	48	19	4	100	581
	2009	22	9	3	53	13	0	100	883

Liitetaulukko 14. Museossa käyntikerrat 12 kuukauden aikana 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		1-2 kertaa	3-5 kertaa	6-9 kertaa	10 kertaa tai enemmän	Käynyt aikaisemmin kuin 12 kk aikana	Ei ole käynyt koskaan	Tieto puuttuu	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	2009	31	7	1	1	54	5	0	100	4645
Miehet	2009	29	7	1	1	56	6	0	100	2179
Naiset	2009	32	8	1	1	53	4	0	100	2466
10-14 vuotta	2009	44	12	1	0	35	6	1	100	242
15-24 vuotta	2009	29	5	2	1	56	7	0	100	628
25-44 vuotta	2009	33	7	1	2	54	3	—	100	1303
45-64 vuotta	2009	32	8	1	1	52	5	—	100	1589
65- vuotta	2009	23	6	1	1	63	6	0	100	883

Liitetaulukko 15. Musiikki-, tanssi-, teatteri-, elokuva- tms. tapahtumissa tai festivaaleilla käyntikerrat 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Kerran	2 kertaa	3-5 kertaa	6-9 kertaa	10 kertaa tai enemmän	Käynyt aikaisemmin kuin 12 kk aikana	Ei ole käynyt koskaan	Tieto puuttuu	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	2009	16	9	6	1	1	43	23	0	100	4645
Miehet	2009	15	8	6	1	1	44	24	0	100	2179
Naiset	2009	17	10	6	1	1	43	23	0	100	2466
10-14 vuotta	2009	16	10	1	—	0	25	47	0	100	242
15-24 vuotta	2009	23	15	11	2	2	28	20	—	100	628
25-44 vuotta	2009	21	12	9	1	2	45	10	—	100	1303
45-64 vuotta	2009	14	7	5	2	1	50	22	—	100	1589
65- vuotta	2009	6	4	3	0	0	45	41	1	100	883

Liitetaulukko 16. Soittaminen, laulaminen, kuvataiteet 1981, 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Soittaa nykyisin jotain soitinta	Laulaa nykyisin	Harrastaa nykyään kuvataiteita	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1981	20	7	13	2506
	1991	15	4	13	4378
	1999	14	6	14	5884
	2002	14	5	19	3355
	2009	14	7	14	4645
Miehet	1981	21	6	9	1186
	1991	15	3	11	2108
	1999	16	5	11	2755
	2002	16	5	15	1629
	2009	17	6	10	2179
Naiset	1981	19	9	16	1320
	1991	15	5	15	2270
	1999	12	7	17	3129
	2002	13	6	22	1726
	2009	12	8	19	2466
10-14 vuotta	1981	53	19	40	243
	1991	43	10	36	324
	1999	34	12	45	395
	2002	38	12	54	204
	2009	38	13	39	242
15-24 vuotta	1981	28	11	19	458
	1991	24	8	22	646
	1999	23	7	24	807
	2002	22	4	31	480
	2009	22	9	25	628
25-44 vuotta	1981	16	4	10	894
	1991	13	3	11	1603
	1999	13	4	12	1893
	2002	15	5	17	1022
	2009	18	6	14	1303
45-64 vuotta	1981	12	5	6	577
	1991	10	4	8	1144
	1999	11	5	10	1795
	2002	9	5	13	1068
	2009	9	6	11	1589
65- vuotta	1981	7	7	4	334
	1991	5	4	5	661
	1999	7	6	5	995
	2002	8	5	10	581
	2009	7	7	6	883

Liitetaulukko 17. Kirjoittaminen, näytteleminen, tanssi 1981, 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		On kirjoittanut runoja, novelleja, romaania tms.	Kuuluu nykyään näytelmäkerhoon tai harrastajateatteriin	Harrastaa nykyään tanssia	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1981	8	2	9	2506
	1991	9	1	9	4378
	1999	13	2	8	5884
	2002	12	2	.	3355
	2009	13	2	6	4645
Miehet	1981	4	1	6	1186
	1991	5	1	8	2108
	1999	9	1	6	2755
	2002	7	2	.	1629
	2009	10	1	2	2179
Naiset	1981	12	3	11	1320
	1991	13	2	10	2270
	1999	16	2	9	3129
	2002	16	2	.	1726
	2009	16	2	8	2466
10-14 vuotta	1981	24	10	12	243
	1991	26	6	9	324
	1999	31	6	9	395
	2002	18	5	.	204
	2009	43	8	10	242
15-24 vuotta	1981	15	3	15	458
	1991	19	2	13	646
	1999	27	4	10	807
	2002	23	2	.	480
	2009	24	2	8	628
25-44 vuotta	1981	5	1	8	894
	1991	6	1	9	1603
	1999	10	1	7	1893
	2002	13	1	.	1022
	2009	11	2	5	1303
45-64 vuotta	1981	4	1	6	577
	1991	5	1	9	1144
	1999	9	1	8	1795
	2002	8	2	.	1068
	2009	9	1	6	1589
65- vuotta	1981	3	1	4	334
	1991	4	1	5	661
	1999	5	1	5	995
	2002	5	2	.	581
	2009	7	1	3	883

Liitetaulukko 18. Valokuvaus, videokuvaus 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Harrastaa valokuvausta	Harrastaa videokuvausta	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	18	6	5884
	2002	26	9	3355
	2009	27	9	4645
Miehet	1999	19	8	2755
	2002	28	12	1629
	2009	28	11	2179
Naiset	1999	18	4	3129
	2002	24	6	1726
	2009	26	7	2466
10-14 vuotta	1999	9	6	395
	2002	11	7	204
	2009	16	8	242
15-24 vuotta	1999	13	7	807
	2002	19	10	480
	2009	22	7	628
25-44 vuotta	1999	21	8	1893
	2002	29	13	1022
	2009	30	13	1303
45-64 vuotta	1999	23	6	1795
	2002	32	9	1068
	2009	33	10	1589
65- vuotta	1999	13	2	995
	2002	21	2	581
	2009	18	3	883

Liitetaulukko 19. Tietokoneiden lukumäärä taloudessa 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Ei tietokonetta	1 tietokone	2-3 tietokonetta	4 tietokonetta tai enemmän	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1991	75	21	3	0	100	4378
	1999	52	38	10	0	100	5884
	2002	39	46	14	1	100	3355
	2009	19	43	32	5	100	4645
Miehet	1991	72	24	4	0	100	2108
	1999	49	39	11	0	100	2755
	2002	37	47	15	2	100	1629
	2009	17	44	34	6	100	2179
Naiset	1991	79	19	3	0	100	2270
	1999	54	37	9	0	100	3129
	2002	42	45	12	1	100	1726
	2009	21	43	30	5	100	2466
10-14 vuotta	1991	41	52	8	—	100	324
	1999	21	59	19	1	100	395
	2002	14	66	19	1	100	204
	2009	1	33	52	14	100	242
15-24 vuotta	1991	65	31	5	0	100	646
	1999	36	49	16	0	100	807
	2002	25	56	18	1	100	480
	2009	3	44	45	9	100	628
25-44 vuotta	1991	73	24	4	0	100	1603
	1999	40	50	10	0	100	1893
	2002	26	54	19	2	100	1022
	2009	5	48	41	7	100	1303
45-64 vuotta	1991	82	16	2	0	100	1144
	1999	56	34	10	0	100	1795
	2002	38	48	13	1	100	1068
	2009	16	49	31	4	100	1589
65-vuotta	1991	99	1	0	—	100	661
	1999	92	7	1	0	100	995
	2002	85	14	1	0	100	581
	2009	64	31	5	1	100	883

Liitetaulukko 20. Kotona olevat pelikonsolit ja Internet-yhteydet 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		On pelikonsoli	On Internet-yhteys	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	21	28	5884
	2009	34	78	4645
Miehet	1999	23	30	2755
	2009	36	80	2179
Naiset	1999	20	26	3129
	2009	32	76	2466
10-14 vuotta	1999	51	48	395
	2009	77	99	242
15-24 vuotta	1999	33	35	807
	2009	60	95	628
25-44 vuotta	1999	27	36	1893
	2009	50	93	1303
45-64 vuotta	1999	15	25	1795
	2009	22	81	1589
65- vuotta	1999	1	4	995
	2009	1	33	883

Liitetaulukko 21. Tietokoneen käytön useus vapaa-aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Päivittäin	Useana päivänä viikossa	Kerran, pari viikossa	Vähintään kerran kuukaudessa	Kerran, pari vuodessa	Ei koskaan	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	13	8	11	6	3	58	100	5884
	2009	44	16	13	4	2	21	100	4645
Miehet	1999	19	9	11	6	2	54	100	2755
	2009	48	15	12	4	2	19	100	2179
Naiset	1999	8	8	12	7	4	61	100	3129
	2009	40	17	14	4	2	24	100	2466
10-14 vuotta	1999	34	16	20	6	1	22	100	395
	2009	43	32	19	5	1	1	100	242
15-24 vuotta	1999	25	14	15	7	2	38	100	807
	2009	77	14	7	1	0	1	100	628
25-44 vuotta	1999	14	11	16	10	4	46	100	1893
	2009	58	20	14	4	1	3	100	1303
45-64 vuotta	1999	8	5	10	6	4	67	100	1795
	2009	36	17	18	6	3	21	100	1589
65- vuotta	1999	2	1	1	0	0	95	100	995
	2009	15	5	5	2	2	70	100	883

Liitetaulukko 22. Tietokoneen käyttötarkoitukset 2009, miehet ja naiset yhteensä, % tietokoneen käyttäjistä

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Pelien pelaaminen	Valokuvien käsittely	Piirtäminen, kuvien tekeminen tai käsittely	Musiikin kuuntelu ja hallinta	Televisiion katselu	Elokuvien katselu	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	2009	34	53	16	54	19	30	3647
Miehet	2009	39	54	18	59	22	34	1764
Naiset	2009	29	53	15	49	17	27	1884
10-14 vuotta	2009	81	30	36	72	14	36	240
15-24 vuotta	2009	46	65	24	93	27	59	625
25-44 vuotta	2009	28	65	18	61	22	34	1261
45-64 vuotta	2009	25	44	9	32	15	15	1260
65- vuotta	2009	36	33	6	16	8	9	262

Liitetaulukko 23. Internetin käytön useus 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Päivittäin	Useana päivänä viikossa	Noin kerran viikossa	Vähintään kerran kuukaudessa	Harvemmin	Ei koskaan	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	2002	23	14	10	7	4	43	0	100	3355
	2009	47	14	12	4	2	22	—	100	4645
Miehet	2002	26	14	9	6	3	43	0	100	1629
	2009	51	12	11	3	2	20	—	100	2179
Naiset	2002	20	14	11	8	5	43	0	100	1726
	2009	44	15	12	4	1	24	—	100	2466
10-14 vuotta	2002	11	18	21	19	12	19	—	100	204
	2009	37	29	18	9	2	5	—	100	242
15-24 vuotta	2002	29	25	18	10	4	13	—	100	480
	2009	77	15	6	1	0	1	—	100	628
25-44 vuotta	2002	37	19	10	7	4	24	0	100	1022
	2009	66	17	11	3	1	3	—	100	1303
45-64 vuotta	2002	22	11	8	6	3	51	—	100	1068
	2009	41	15	16	5	3	21	—	100	1589
65- vuotta	2002	1	2	2	0	1	94	0	100	581
	2009	13	4	7	2	1	73	—	100	883

Liitetaulukko 24. Internetin käyttö asiointiin, tiedonetsintään ja opiskeluun 2009, miehet ja naiset yhteensä, % Internetin käyttäjistä

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Pankkiasiat	Viranomaisasiointi	Ostosten tekeminen, lippujen tilaaminen ym.	Tiedonetsintä	Opiskelu	Koulun ja kodin välinen yhteydenpito	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	2009	78	50	62	96	39	23	3615
Miehet	2009	75	49	61	95	35	18	1744
Naiset	2009	81	52	63	96	43	27	1870
10-14 vuotta	2009	2	0	11	90	87	21	231
15-24 vuotta	2009	67	40	68	98	79	42	624
25-44 vuotta	2009	94	66	80	98	35	27	1267
45-64 vuotta	2009	82	53	56	94	19	13	1256
65- vuotta	2009	77	32	34	89	11	1	236

Liitetaulukko 25. Internetin käyttö viestintään 2009, miehet ja naiset yhteensä, % Internetin käyttäjistä

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Sähköposti	Viestien kirjoittaminen keskustelupalstoille, uutisryhmiin verkossa	Pikaviestien lähettäminen	Internet-puhelut	Oman blogin ylläpito	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	2009	91	33	36	20	5	3615
Miehet	2009	89	34	36	21	3	1744
Naiset	2009	93	31	35	19	6	1870
10-14 vuotta	2009	75	32	55	12	5	231
15-24 vuotta	2009	98	54	79	22	10	624
25-44 vuotta	2009	96	41	37	21	5	1267
45-64 vuotta	2009	87	18	14	19	2	1256
65- vuotta	2009	82	11	8	23	1	236

Liitetaulukko 26. Internetin käyttö median seuraamiseen ja pelien pelaamiseen 2009, miehet ja naiset yhteensä, % Internetin käyttäjistä

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Blogien lukeminen	Verkkolehtien tai uutispalvelujen lukeminen	Radion kuuntelu	Televisio-ohjelmien tai elokuvien katselu	Musiikin kuuntelu tai lataaminen	Pelien pelaaminen	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	2009	39	75	28	34	43	28	3615
Miehet	2009	39	76	34	37	47	34	1744
Naiset	2009	38	73	23	31	39	23	1870
10-14 vuotta	2009	19	33	13	26	63	78	231
15-24 vuotta	2009	52	83	46	52	81	50	624
25-44 vuotta	2009	47	84	36	39	49	24	1267
45-64 vuotta	2009	30	72	18	25	21	16	1256
65- vuotta	2009	25	61	9	14	10	14	236

Liitetaulukko 27. Sosiaalinen media 2009, miehet ja naiset yhteensä, % Internetin käyttäjistä

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Rekisteröitynyt käyttäjänä sosiaalisiin verkkopalveluihin	Katsoo käyttäjien lähettämiä videoita(YouTube, Flickr)	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	2009	41	57	3615
Miehet	2009	37	62	1744
Naiset	2009	44	52	1870
10-14 vuotta	2009	39	72	231
15-24 vuotta	2009	81	86	624
25-44 vuotta	2009	52	71	1267
45-64 vuotta	2009	16	35	1256
65- vuotta	2009	6	9	236

Liitetaulukko 28. Pelien pelaaminen pelikonsoleilla 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Pelaa pelikonsoleilla	Ei pelaa pelikonsoleilla	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	2002	17	83	100	3355
	2009	17	83	100	4645
Miehet	2002	23	77	100	1629
	2009	24	76	100	2179
Naiset	2002	10	90	100	1726
	2009	11	89	100	2466
10-14 vuotta	2002	58	42	100	204
	2009	68	32	100	242
15-24 vuotta	2002	41	59	100	480
	2009	42	58	100	628
25-44 vuotta	2002	19	81	100	1022
	2009	23	77	100	1303
45-64 vuotta	2002	4	96	100	1068
	2009	4	96	100	1589
65- vuotta	2002	1	99	100	581
	2009	1	99	100	883

Liitetaulukko 29. Eri liikunnan lajien harrastaminen neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Kävely- lenkkeily	Juoksu- lenkkeily	Pyöräily	Uinti	Ohjattu voimistelu	Kotivoimistelu	Kuntosali- harjoittelu	Joukkue- peli	Pallo- peli yksilö- lajina	Hiihto, laskettelu, luistelu (marras-huhtikuu)	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	75	11	35	26	11	33	11	13	9	20	5884
	2009	74	17	32	24	11	36	16	13	10	21	4645
Miehet	1999	68	14	36	25	4	25	14	21	12	23	2755
	2009	66	20	30	21	4	29	19	20	14	23	2179
Naiset	1999	81	8	34	26	17	40	9	6	6	18	3129
	2009	81	15	33	28	17	42	14	6	7	18	2466
10-14 vuotta	1999	57	23	62	46	14	22	9	51	24	55	395
	2009	52	34	57	46	7	26	6	54	18	47	242
15-24 vuotta	1999	69	22	41	25	16	29	28	31	17	21	807
	2009	72	41	41	23	13	38	33	30	18	24	628
25-44 vuotta	1999	80	14	35	26	12	29	14	13	10	21	1893
	2009	78	23	30	24	13	32	21	14	11	21	1303
45-64 vuotta	1999	81	7	32	26	8	35	6	4	6	19	1795
	2009	76	10	32	25	10	36	12	5	8	21	1589
65- vuotta	1999	69	1	23	16	9	44	2	0	1	6	995
	2009	70	1	19	19	9	43	6	1	3	10	883

Liitetaulukko 30. Harrastettujen liikunnan lajien lukumäärä neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Ei yhtään lajia					1	2	3	4 tai enemmän	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	8	21	25	20	25	100	5884				
	2009	9	19	24	22	27	100	4645				
Miehet	1999	10	23	23	19	26	100	2755				
	2009	10	21	24	19	26	100	2179				
Naiset	1999	6	20	28	21	25	100	3129				
	2009	7	17	24	24	28	100	2466				
10-14 vuotta	1999	2	6	18	22	52	100	395				
	2009	2	7	19	21	51	100	242				
15-24 vuotta	1999	7	14	21	20	39	100	807				
	2009	4	12	14	23	47	100	628				
25-44 vuotta	1999	6	21	25	21	27	100	1893				
	2009	7	17	24	23	29	100	1303				
45-64 vuotta	1999	8	24	28	20	20	100	1795				
	2009	9	20	27	22	22	100	1589				
65- vuotta	1999	17	30	27	16	10	100	995				
	2009	16	26	29	19	10	100	883				

Liitetaulukko 31. Kävelylenkkeilyn harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Vähintään 20 kertaa	10-19 kertaa	4-9 kertaa	1-3 kertaa	Ei ole harrastanut	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	22	15	24	14	25	0	100	5884
	2009	22	16	25	11	26	0	100	4645
Miehet	1999	18	14	21	15	31	0	100	2755
	2009	19	13	23	11	34	0	100	2179
Naiset	1999	26	16	26	13	19	0	100	3129
	2009	24	19	26	11	19	0	100	2466
10-14 vuotta	1999	13	7	15	22	43	—	100	395
	2009	13	8	16	14	48	2	100	242
15-24 vuotta	1999	16	13	22	18	31	—	100	807
	2009	15	16	26	14	28	0	100	628
25-44 vuotta	1999	19	16	28	17	20	—	100	1893
	2009	20	17	27	15	22	0	100	1303
45-64 vuotta	1999	22	20	28	12	19	0	100	1795
	2009	23	18	26	9	24	—	100	1589
65- vuotta	1999	37	11	16	4	31	0	100	995
	2009	31	15	19	4	30	0	100	883

Liitetaulukko 32. Juoksulenkkeilyn harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Vähintään 20 kertaa	10-19 kertaa	4-9 kertaa	1-3 kertaa	Ei ole harrastanut	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	1	2	4	4	89	0	100	5884
	2009	1	3	7	6	83	0	100	4645
Miehet	1999	1	3	5	5	86	0	100	2755
	2009	2	4	8	6	80	0	100	2179
Naiset	1999	1	1	3	4	92	0	100	3129
	2009	1	3	5	6	85	—	100	2466
10-14 vuotta	1999	1	2	5	14	77	—	100	395
	2009	1	6	10	17	66	1	100	242
15-24 vuotta	1999	1	5	8	8	78	0	100	807
	2009	4	7	17	13	59	—	100	628
25-44 vuotta	1999	1	2	5	5	86	—	100	1893
	2009	1	4	8	9	77	—	100	1303
45-64 vuotta	1999	1	2	2	2	93	0	100	1795
	2009	1	2	4	3	90	—	100	1589
65- vuotta	1999	0	0	0	1	99	—	100	995
	2009	0	0	1	0	99	—	100	883

Liitetaulukko 33. Pyöräilyn harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Vähintään 20 kertaa	10-19 kertaa	4-9 kertaa	1-3 kertaa	Ei ole harrastanut	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	10	6	9	9	65	0	100	5884
	2009	10	6	9	8	68	—	100	4645
Miehet	1999	11	6	9	9	64	0	100	2755
	2009	9	5	9	8	70	—	100	2179
Naiset	1999	10	7	8	9	66	0	100	3129
	2009	10	6	9	8	67	—	100	2466
10-14 vuotta	1999	32	8	10	12	38	0	100	395
	2009	28	11	9	9	43	—	100	242
15-24 vuotta	1999	12	8	11	10	59	—	100	807
	2009	14	6	10	9	59	—	100	628
25-44 vuotta	1999	8	6	9	12	65	0	100	1893
	2009	7	5	10	9	70	—	100	1303
45-64 vuotta	1999	9	6	9	8	68	0	100	1795
	2009	9	6	9	8	68	—	100	1589
65- vuotta	1999	6	6	6	4	77	—	100	995
	2009	6	4	5	3	81	—	100	883

Liitetaulukko 34. Uinnin harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Vähintään 20 kertaa	10-19 kertaa	4-9 kertaa	1-3 kertaa	Ei ole harrastanut	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	3	3	7	13	74	0	100	5884
	2009	2	3	9	11	76	0	100	4645
Miehet	1999	3	3	6	14	75	0	100	2755
	2009	1	3	6	10	79	0	100	2179
Naiset	1999	3	3	7	13	74	0	100	3129
	2009	2	3	11	12	72	0	100	2466
10-14 vuotta	1999	6	7	8	25	54	0	100	395
	2009	3	8	14	21	54	0	100	242
15-24 vuotta	1999	1	3	5	15	75	—	100	807
	2009	1	3	7	13	77	—	100	628
25-44 vuotta	1999	2	2	5	16	74	0	100	1893
	2009	1	2	7	15	76	—	100	1303
45-64 vuotta	1999	3	3	8	11	74	0	100	1795
	2009	2	3	10	9	75	0	100	1589
65- vuotta	1999	3	1	8	5	84	—	100	995
	2009	2	3	10	4	81	—	100	883

Liitetaulukko 35. Ohjatun voimistelun harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Vähintään 20 kertaa	10-19 kertaa	4-9 kertaa	1-3 kertaa	Ei ole harrastanut	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	0	1	5	4	89	0	100	5884
	2009	0	1	6	3	89	0	100	4645
Miehet	1999	0	1	2	2	96	0	100	2755
	2009	0	1	2	1	96	0	100	2179
Naiset	1999	0	1	9	6	83	0	100	3129
	2009	0	2	10	5	83	—	100	2466
10-14 vuotta	1999	1	1	8	5	86	—	100	395
	2009	1	0	2	3	93	1	100	242
15-24 vuotta	1999	1	2	8	6	84	—	100	807
	2009	1	2	7	4	87	—	100	628
25-44 vuotta	1999	0	1	6	5	88	—	100	1893
	2009	0	2	6	5	87	—	100	1303
45-64 vuotta	1999	0	0	4	3	92	0	100	1795
	2009	0	1	6	3	90	—	100	1589
65- vuotta	1999	0	1	4	3	91	0	100	995
	2009	0	0	7	2	91	—	100	883

Liitetaulukko 36. Kotivoimistelun harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Vähintään 20 kertaa	10-19 kertaa	4-9 kertaa	1-3 kertaa	Ei ole harrastanut	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	10	6	10	6	67	0	100	5884
	2009	9	7	13	7	64	0	100	4645
Miehet	1999	8	6	7	4	75	0	100	2755
	2009	7	6	10	5	71	0	100	2179
Naiset	1999	12	7	12	8	60	0	100	3129
	2009	11	7	15	9	58	—	100	2466
10-14 vuotta	1999	4	4	5	9	78	—	100	395
	2009	4	4	8	10	74	—	100	242
15-24 vuotta	1999	6	7	8	8	71	0	100	807
	2009	5	7	16	9	62	—	100	628
25-44 vuotta	1999	4	6	11	8	71	0	100	1893
	2009	3	6	13	9	68	—	100	1303
45-64 vuotta	1999	12	6	11	6	65	0	100	1795
	2009	9	8	13	6	64	0	100	1589
65- vuotta	1999	24	8	9	2	56	0	100	995
	2009	22	7	11	3	57	0	100	883

Liitetaulukko 37. Kuntosaliharjoittelun harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Vähintään 20 kertaa	10-19 kertaa	4-9 kertaa	1-3 kertaa	Ei ole harrastanut	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	1	2	4	4	89	0	100	5884
	2009	1	3	7	5	84	—	100	4645
Miehet	1999	1	4	5	4	86	0	100	2755
	2009	1	5	7	5	81	—	100	2179
Naiset	1999	0	1	3	4	91	0	100	3129
	2009	0	2	7	4	86	—	100	2466
10-14 vuotta	1999	—	—	2	7	91	—	100	395
	2009	1	0	2	3	94	—	100	242
15-24 vuotta	1999	2	6	8	11	72	—	100	807
	2009	3	9	13	9	67	—	100	628
25-44 vuotta	1999	1	4	5	4	86	—	100	1893
	2009	1	5	8	7	79	—	100	1303
45-64 vuotta	1999	0	1	2	2	94	0	100	1795
	2009	0	2	7	4	88	—	100	1589
65- vuotta	1999	0	0	1	0	98	—	100	995
	2009	—	1	4	1	94	—	100	883

Liitetaulukko 38. Tanssiliikunnan harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Vähintään 20 kertaa	10-19 kertaa	4-9 kertaa	1-3 kertaa	Ei ole harrastanut	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	0	0	2	5	92	0	100	5884
	2009	0	0	2	3	94	—	100	4645
Miehet	1999	0	0	1	4	94	0	100	2755
	2009	0	0	1	1	98	—	100	2179
Naiset	1999	0	0	3	6	91	0	100	3129
	2009	0	1	3	4	92	—	100	2466
10-14 vuotta	1999	0	0	5	4	91	—	100	395
	2009	—	1	7	2	90	—	100	242
15-24 vuotta	1999	0	1	3	6	90	—	100	807
	2009	0	1	4	3	92	—	100	628
25-44 vuotta	1999	—	0	2	5	93	—	100	1893
	2009	0	0	1	3	95	—	100	1303
45-64 vuotta	1999	0	0	2	6	92	0	100	1795
	2009	0	0	2	4	94	—	100	1589
65- vuotta	1999	0	—	1	4	95	—	100	995
	2009	—	0	1	1	97	—	100	883

Liitetaulukko 39. Joukkuepallon pelien harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Vähintään 20 kertaa	10-19 kertaa	4-9 kertaa	1-3 kertaa	Ei ole harrastanut	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	1	3	4	5	87	0	100	5884
	2009	1	2	5	4	87	—	100	4645
Miehet	1999	2	4	7	7	79	0	100	2755
	2009	2	3	9	6	80	—	100	2179
Naiset	1999	0	1	2	3	94	0	100	3129
	2009	0	1	2	3	94	—	100	2466
10-14 vuotta	1999	9	14	16	12	49	—	100	395
	2009	8	12	18	16	46	—	100	242
15-24 vuotta	1999	4	7	10	11	69	0	100	807
	2009	4	5	11	10	70	—	100	628
25-44 vuotta	1999	0	2	4	6	87	—	100	1893
	2009	1	1	7	5	86	—	100	1303
45-64 vuotta	1999	0	1	2	1	96	0	100	1795
	2009	0	1	3	1	95	—	100	1589
65- vuotta	1999	—	—	—	0	100	—	100	995
	2009	—	0	1	0	99	—	100	883

Liitetaulukko 40. Yksilöpallo pelien harrastamisen useus neljän viikon aikana 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Vähintään 20 kertaa	10-19 kertaa	4-9 kertaa	1-3 kertaa	Ei ole harrastanut	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	0	1	3	5	91	0	100	5884
	2009	0	1	3	6	90	—	100	4645
Miehet	1999	0	1	4	6	88	0	100	2755
	2009	0	1	5	7	86	—	100	2179
Naiset	1999	0	0	2	4	94	0	100	3129
	2009	0	0	2	4	93	—	100	2466
10-14 vuotta	1999	1	2	7	14	76	—	100	395
	2009	0	1	6	10	82	—	100	242
15-24 vuotta	1999	0	2	4	10	83	—	100	807
	2009	0	0	6	12	82	—	100	628
25-44 vuotta	1999	0	1	3	6	90	—	100	1893
	2009	0	0	3	8	89	—	100	1303
45-64 vuotta	1999	0	0	3	2	94	0	100	1795
	2009	0	1	3	4	92	—	100	1589
65- vuotta	1999	0	—	1	0	99	—	100	995
	2009	0	1	1	1	97	—	100	883

Liitetaulukko 41. Hiihdon, laskettelun ja luistelun harrastamisen useus neljän viikon aikana marras–huhtikuu 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Vähintään 20 kertaa	10-19 kertaa	4-9 kertaa	1-3 kertaa	Ei ole harrastanut	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	1	3	6	11	80	0	100	2974
	2009	1	3	7	10	79	0	100	2350
Miehet	1999	1	4	7	11	77	0	100	1368
	2009	2	4	7	11	77	0	100	1115
Naiset	1999	1	2	5	10	82	0	100	1606
	2009	1	1	6	10	82	—	100	1235
10-14 vuotta	1999	2	7	17	28	45	—	100	201
	2009	6	6	10	25	53	—	100	120
15-24 vuotta	1999	1	3	4	13	79	—	100	421
	2009	1	2	7	14	76	—	100	327
25-44 vuotta	1999	1	2	7	12	79	—	100	927
	2009	0	2	6	12	79	—	100	630
45-64 vuotta	1999	1	4	6	9	80	0	100	890
	2009	1	3	8	9	79	—	100	809
65- vuotta	1999	0	1	2	3	94	—	100	535
	2009	2	2	3	4	90	0	100	463

Liitetaulukko 42. Urheilukilpailuissa käyminen 12 kuukauden aikana 1981, 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		On käynyt	Ei ole käynyt	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1981	48	52	100	2506
	1991	48	52	100	4378
	1999	39	61	100	5884
	2002	45	55	100	3355
	2009	42	49	100	4645
Miehet	1981	59	41	100	1186
	1991	57	43	100	2108
	1999	49	51	100	2755
	2002	52	48	100	1629
	2009	50	44	100	2179
Naiset	1981	38	62	100	1320
	1991	40	60	100	2270
	1999	30	70	100	3129
	2002	38	62	100	1726
	2009	34	54	100	2466
10-14 vuotta	1981	79	21	100	243
	1991	79	21	100	324
	1999	57	43	100	395
	2002	55	45	100	204
	2009	60	29	100	242
15-24 vuotta	1981	69	31	100	458
	1991	71	29	100	646
	1999	52	48	100	807
	2002	61	39	100	480
	2009	52	41	100	628
25-44 vuotta	1981	52	48	100	894
	1991	54	46	100	1603
	1999	48	52	100	1893
	2002	56	44	100	1022
	2009	52	43	100	1303
45-64 vuotta	1981	32	68	100	577
	1991	36	64	100	1144
	1999	34	66	100	1795
	2002	41	59	100	1068
	2009	38	52	100	1589
65-vuotta	1981	14	86	100	334
	1991	14	86	100	661
	1999	13	87	100	995
	2002	16	84	100	581
	2009	19	65	100	883

Liitetaulukko 43. Urheilukilpailujen katsomiskerrat 12 kuukauden aikana 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Kerran	2 kertaa	3-5 kertaa	6-9 kertaa	10 kertaa tai enemmän	Käynyt aikaisemmin kuin 12 kk aikana	Ei ole käynyt koskaan	Tieto puuttuu	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	2002	7	7	12	7	11	.	.	55	100	3355
	2009	8	7	10	3	13	49	9	0	100	4645
Miehet	2002	6	7	14	9	15	.	.	48	100	1629
	2009	7	9	13	4	17	44	6	0	100	2179
Naiset	2002	8	7	11	5	8	.	.	62	100	1726
	2009	9	6	8	3	8	54	12	0	100	2466
10-14 vuotta	2002	11	12	11	9	12	.	.	45	100	204
	2009	13	11	13	5	19	29	11	—	100	242
15-24 vuotta	2002	9	9	14	10	19	.	.	39	100	480
	2009	10	9	13	3	17	41	7	—	100	628
25-44 vuotta	2002	7	7	16	9	15	.	.	45	100	1022
	2009	11	8	13	5	16	43	5	0	100	1303
45-64 vuotta	2002	7	5	12	7	10	.	.	60	100	1068
	2009	7	7	9	3	12	52	9	—	100	1589
65-vuotta	2002	4	5	4	1	2	.	.	84	100	581
	2009	3	4	7	1	4	65	15	0	100	883

Liitetaulukko 44. Kirjojen lukeminen 12 kuukauden aikana 1991, 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		On lukeut 12 kk aikana	Ei ole lukeut 12 kk aikana	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1991	82	18	100	4378
	1999	73	27	100	5884
	2002	78	22	100	3355
	2009	75	25	100	4645
Miehet	1991	79	21	100	2108
	1999	67	33	100	2755
	2002	72	28	100	1629
	2009	68	32	100	2179
Naiset	1991	85	15	100	2270
	1999	79	21	100	3129
	2002	84	16	100	1726
	2009	81	19	100	2466
10-14 vuotta	1991	92	8	100	324
	1999	89	11	100	395
	2002	91	9	100	204
	2009	90	10	100	242
15-24 vuotta	1991	92	8	100	646
	1999	80	20	100	807
	2002	85	15	100	480
	2009	79	21	100	628
25-44 vuotta	1991	86	14	100	1603
	1999	77	23	100	1893
	2002	84	16	100	1022
	2009	79	21	100	1303
45-64 vuotta	1991	77	23	100	1144
	1999	69	30	100	1795
	2002	75	25	100	1068
	2009	73	27	100	1589
65- vuotta	1991	68	32	100	661
	1999	63	37	100	995
	2002	64	36	100	581
	2009	67	33	100	883

Liitetaulukko 45. Kirjojen lukemisen useus 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Päivittäin	Useana päivänä viikossa	Kerran viikossa	1-3 kertaa kuukaudessa	Harvemmin	Ei koskaan	EOS	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	2009	21	15	10	15	31	8	0	100	4645
Miehet	2009	14	13	10	14	37	12	0	100	2179
Naiset	2009	26	18	10	15	26	5	—	100	2466
10-14 vuotta	2009	25	20	18	15	19	3	0	100	242
15-24 vuotta	2009	18	14	12	16	31	9	—	100	628
25-44 vuotta	2009	18	18	11	16	32	6	—	100	1303
45-64 vuotta	2009	21	15	9	15	31	8	—	100	1589
65- vuotta	2009	25	12	8	10	32	13	0	100	883

Liitetaulukko 46. Sanoma- ja iltapäivälehtien lukemisen useus 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Päivittäin	Useana päivänä viikossa	Kerran viikossa	1-3 kertaa kuukaudessa	Harvemmin	Ei koskaan	EOS	Tieto puuttuu	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1991	82	10	4	1	1	2	0	0	100	4378
	2002	76	12	6	2	2	2	—	0	100	3355
	2009	71	13	7	2	4	3	0	—	100	4645
Miehet	1991	84	9	3	1	1	2	0	0	100	2108
	2002	79	11	5	1	2	2	—	—	100	1629
	2009	71	12	7	2	4	3	0	—	100	2179
Naiset	1991	80	11	4	1	1	2	0	0	100	2270
	2002	74	13	7	2	2	2	—	0	100	1726
	2009	70	13	7	2	4	3	—	—	100	2466
10-14 vuotta	1991	42	23	11	6	6	12	0	0	100	324
	2002	24	26	19	6	12	13	—	—	100	204
	2009	15	15	20	11	21	20	—	—	100	242
15-24 vuotta	1991	75	15	7	1	0	1	0	0	100	646
	2002	52	26	13	4	4	1	—	—	100	480
	2009	45	27	14	4	6	3	—	—	100	628
25-44 vuotta	1991	86	9	3	1	1	0	0	0	100	1603
	2002	76	15	5	1	1	1	—	—	100	1022
	2009	67	17	9	2	3	2	—	—	100	1303
45-64 vuotta	1991	89	6	2	1	1	1	0	0	100	1144
	2002	90	5	2	1	1	1	—	0	100	1068
	2009	83	8	3	2	3	1	—	—	100	1589
65- vuotta	1991	88	7	2	1	1	2	0	0	100	661
	2002	89	4	2	—	2	2	—	0	100	581
	2009	89	4	2	0	3	3	0	—	100	883

Liitetaulukko 47. Aikakauslehtien lukemisen useus 1981, 1991, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		Päivittäin	Vähintään kerran viikossa	Vähintään kerran kuukaudessa	Harvemmin	Ei koskaan	EOS	Tieto puuttuu	Yhteensä	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1981	16	63	14	2	4	0	—	100	2506
	1991	7	62	28	1	0	0	1	100	4378
	2002	11	52	23	6	8	—	0	100	3355
	2009	14	55	16	11	5	0	—	100	4645
Miehet	1981	15	63	14	3	5	0	—	100	1186
	1991	7	60	29	1	0	0	2	100	2108
	2002	9	51	23	8	10	—	—	100	1629
	2009	11	52	15	14	8	0	—	100	2179
Naiset	1981	18	62	14	2	3	0	—	100	1320
	1991	7	63	27	1	0	0	1	100	2270
	2002	13	53	23	4	5	—	0	100	1726
	2009	16	57	16	8	3	—	—	100	2466
10-14 vuotta	1981	9	68	12	3	7	—	—	100	243
	1991	8	49	35	2	—	—	5	100	324
	2002	5	39	24	8	23	—	—	100	204
	2009	7	35	17	22	19	0	—	100	242
15-24 vuotta	1981	15	71	11	2	1	0	—	100	458
	1991	6	67	25	0	0	—	0	100	646
	2002	7	54	28	4	7	—	—	100	480
	2009	6	52	20	15	7	—	—	100	628
25-44 vuotta	1981	13	65	19	2	1	0	—	100	894
	1991	7	62	29	1	0	—	1	100	1603
	2002	11	55	25	6	4	—	—	100	1022
	2009	11	59	18	9	3	—	—	100	1303
45-64 vuotta	1981	20	61	11	3	5	0	—	100	577
	1991	6	65	27	1	0	0	1	100	1144
	2002	10	55	22	7	6	—	0	100	1068
	2009	15	57	13	10	5	—	—	100	1589
65-vuotta	1981	29	44	10	3	12	1	—	100	334
	1991	8	57	27	1	1	0	4	100	661
	2002	18	46	16	6	14	—	0	100	581
	2009	22	52	11	9	5	0	—	100	883

Liitetaulukko 48. Kirjastossa käyminen 12 kuukauden aikana 1999, 2002 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä, %

10 VUOTTA TÄYTTÄNEET		On käynyt	Ei ole käynyt	On käynyt aikaisemmin	Ei ole koskaan käynyt	N (painot.)
Miehet ja naiset yhteensä	1999	68	32	.	.	5884
	2002	70	30	26	5	3355
	2009	69	31	29	2	4645
Miehet	1999	64	36	.	.	2755
	2002	65	35	29	6	1629
	2009	64	36	33	3	2179
Naiset	1999	71	29	.	.	3129
	2002	74	26	22	4	1726
	2009	74	26	25	1	2466
10-14 vuotta	1999	96	4	.	.	395
	2002	96	4	4	0	204
	2009	97	3	3	—	242
15-24 vuotta	1999	93	7	.	.	807
	2002	92	8	8	0	480
	2009	81	19	18	1	628
25-44 vuotta	1999	78	22	.	.	1893
	2002	80	20	18	1	1022
	2009	81	19	19	0	1303
45-64 vuotta	1999	57	42	.	.	1795
	2002	62	38	33	5	1068
	2009	65	35	33	2	1589
65- vuotta	1999	34	66	.	.	995
	2002	37	63	47	16	581
	2009	44	56	50	6	883

Laatuseloste: Ajankäyttötutkimus 2009, kulttuuri- ja liikuntaharrastukset

Tietojen relevanssi

Julkaisun tiedot perustuvat Tilastokeskuksen vuosien 1999 ja 2009 ajankäyttötutkimusten haastatteluaineistoihin. Vertailuaineistoina käytettiin myös vuosien 1981, 1991 ja 2002 vapaa-aikatutkimuksia. Tutkimusten tiedonkeruutavat poikkeavat jonkin verran toisistaan. Vapaa-aikatutkimuksissa käytettiin yksilöotosta, kun taas ajankäyttötutkimuksissa haastateltiin kotitalouksien 10 vuotta täyttäneitä jäseniä.

Ajankäyttötutkimuksen haastattelut tehtiin tietokoneavusteisina käynti- ja puhelinhaastatteluina. Varsinaiset ajankäyttötiedot kerättiin vastaajille jätetyillä päiväkirjoilla, joihin merkittiin ajankäyttö 10 minuutin tarkkuudella kahdelta vuorokaudelta. Eri toimintoihin käytetyn ajan lisäksi selvitetään ajankäytön päivä- ja viikkorytmejä sekä yhdessäoloa. Tutkimuksella selvitetään mm. työaika, kotitöihin, nukkumiseen ja ruokailuun kulunutta aikaa, vapaa-ajan harrastuksia sekä yhdessäoloa ja toimintopaikkaa. Lisäksi tutkitaan ajankäytön rytmejä vuorokauden, viikonpäivän ja vuodenajan mukaan. Tässä julkaisussa raportoidaan vain haastattelutuloksia.

Tilastokeskus on tehnyt koko väestöä koskevia ajankäyttötutkimuksia vuosina 1979, 1987–1988, 1999–2000 ja 2009–2010. Ensimmäisen tutkimuksen aineisto kerättiin syys–marraskuussa, ja se koski 10–64-vuotiasta väestöä. Myöhemmät tutkimukset ovat 12 kuukaudelta, ja ne kohdistuvat 10 vuotta täyttäneeseen väestöön. Kaksi viimeisintä aineistoa on kerätty Eurostatin suositusten mukaisesti kotitalouksittain. Kaksi ensimmäistä tutkimusta tehtiin yksilöotoksille.

Tutkimuksen menetelmäkuvaus

Ajankäyttötutkimuksen otos poimittiin Tilastokeskuksen koko väestöä koskevasta tilastollisesta rekisteristä, joka on muokattu väestön keskusrekisteristä. Otanta-asetelmana on yksiasteinen ryväotanta, jossa ryppäinä ovat kotitaloudet ja tutkimusyksikköinä henkilöt. Rekisterissä ei ole kotitaloutta koskevaa tietoa, minkä vuoksi asuntokuntaa käytetään poiminnassa kotitalouden asemesta. Asuntokunta muodostettiin henkilöistä, joilla oli sama kotipaikkatunnus. Useimmissa tapauksissa yksi asuntokunta käsittää yhden kotitalouden, minkä vuoksi asuntokuntaa käytetään kotitalouden approksimaationa.

Ajankäyttötutkimuksen otokseen poimittiin 4 500 kotitaloutta, joihin kuului 11 504 henkilöä, joista 9 987 oli täyttänyt 10 vuotta. Kotitalousotos poimittiin henkilöotoksena siten, että rekisteristä poimittiin systemaattisella otannalla 15 vuotta täyttäneitä henkilöitä, joille otettiin mukaan samassa asunnossa asuvat henkilöt. Asuntokunnan poimintatodennäköisyys on riippuvainen asuntokunnan otantakehikkoon kuuluvien henkilöiden lukumäärästä eli tässä tapauksessa 15 vuotta täyttäneiden henkilöiden määrästä.

Ajankäyttötutkimuksen perusjoukkona on kotitalousväestö, jolloin laitoksissa asuvat ja varusmiehet kuuluvat tutkimuksen ylipeittoon. Heidät rajattiin poimittaessa tai tietojenkeruuvaiheessa pois otoksesta. Rekisterin päivitysviiveestä johtuen mukana oli myös kuolleita ja ulkomaille muuttaneita henkilöitä, jotka luokiteltiin ylipeittoon kuuluviksi. Ylipeittoon kuuluvia kotitalouksia oli 98 (2 %), joiden poistamisen jälkeen otokseen jäi 4 401 kotitaloutta, joista kadoksi jäi 1 787 kotitaloutta (40 %).

Kustannusten säästämiseksi otos allokoitiin puhelin- ja käyntihaastatteluihin satunnaisprosessilla siten, että lopullisessa aineistossa olisi yhtä paljon puhelin- ja käyntihaastatteluja. Ajankäyttötutkimuksen tutkimusasetelman mukaan vuoden jokaiselle viikolle allokoitiin yhtä monta kotitaloutta. Tietojen keruu ajoittui 52 viikon ajanjaksolle alkaen vuoden 2009 viikosta 17.

Haastattelun yhteydessä otoksesta poistettiin kotitaloudesta muuttaneet henkilöt, joita oli 586 henkilöä. Otokseen kuulumattomista kotitalouksista otoskotitalouksiin oli muuttanut 177 henkilöä, jotka lisättiin otokseen. Netto-otokseksi saatiin 9 742 henkilöä. Ylipeittoa kotitalousotoksen henkilöt mukaan lukien oli kaikkiaan 245 henkilöä.

Tietoja ei saatu kerättyä kaikilta kotitalouksilta tai henkilöiltä. Näitä kutsutaan tutkimuskadoksi. Alkiokadon määrää mitataan ilmoittamalla kadoksi jääneiden alkioiden osuus prosentteina.

Kotitalouskato painotettuna oli 40 %, joka on lähes sama kuin ilman painotusta laskettu, joka oli 41 %. Ajankäyttötutkimukseen osallistuneiden kotitalouksien kaikilta henkilöiltä ei saatu haastattelua. Näitä henkilöitä oli 5 % vastanneiden kotitalouksien henkilöistä.

Ajankäyttötutkimuksessa oli mahdollista kerätä tietoja sijaisvastaajalle tilanteessa, jossa henkilöä ei tavoitettu. Nämä henkilöt hyväksyttiin tutkimuksen aineistoon ajankäyttötutkimuksessa, sillä osa heistä piti päiväkirjaa, mutta vapaa-aikakysymysten osalta he kuuluvat katoon, sillä sijaisvastaajilta ei kysytty vapaa-aikakysymyksiä, ja kadon syyn mukaisessa luokituksessa henkilö, jonka tiedot oli saatu sijaisvastaajalta, luokiteltiin ”ei tavoitettu” -luokkaan. Sijaisvastaajia oli 546 henkilöä. Vapaa-aikakysymyksiin vastasi 4 645 henkilöä, ja vastausosuus painotettuna oli 52 % ja painottamatta 48 %.

Vastauskadolle oli käytettävissä poiminnan yhteydessä muodostettuja rekisterien käyttöön perustuvia muuttujia kuten demografiset tiedot, alueeseen ja koulutukseen liittyvät tiedot. Näistä esitetään lyhyesti sisältymistodennäköisyyksillä painotettuina laskettuja osuuksia. Miesten vastanneiden osuus, 48 %, oli alempi kuin naisilla, joista 55 % osallistui tutkimukseen. Alimman asteen koulutuksen omaavista 45 % vastasi, keskiasteen vastausosuus oli 53 % ja ylimmän asteen 58 %. Nuorten ikäluokassa saatiin alhaiset vastausosuudet: 10–14-vuotiailla 38 % ja 15–19-vuotiailla 39 %. Keski-ikäisten vastausosuus oli 50 % – 53 % ja vanhemman väestöryhmän, 60–74-vuotiaiden, vastanneiden osuus oli 61 %. Kaupunkimaisissa kunnissa vastanneita oli 50 %, taajaan asutuissa tai maaseutumaisissa kunnissa 55 %. Estimointivaiheessa käytettävissä olleita rekistereistä saatuja tietoja hyödynnettiin kalibrointiestimaattoreiden avulla, jotka vakioivat rekisterimuuttujien frekvenssit vastaamaan todellisia arvoja.

Painot ovat estimoinnissa käytettäviä kertoimia, joilla otos laajennetaan koskemaan koko perusjoukkoa. Painot lasketaan useassa vaiheessa, jotka ottavat huomioon otanta-asetelman ja kadon vaikutuksen korjauksen. Lisäksi painot vakioidaan kalibroititeknikalla vastaamaan rekistereistä saatavia tietoja. Painotuksessa annetaan viikonpäiville ja kuukausille sama ”edustavuus” siinä mielessä, että painojen summat yksikkötasolla ovat samat. Otos on kiintiöity siten, että kunkin viikonpäivän ja kuukauden otoskoko on vakio. Vastanneiden määrät viikonpäivinä ja kuukausitasolla vaihtelevat riippuen kadosta ja siirretyistä kohteista.

Väkiluku kasvaa kuukausittain. Jos painotus tehdään kuukausittain, niin seurauksena loppuvuoden kuukaudet saavat aineistossa ”yliedustuksen”, minkä vuoksi painotuksessa on väestömääräksi valittu vuoden 2009 lopun tilanne, jolloin eri kuukausien edustavuuteen ei tule eroja, ja jossa kuukausivakiointi säilyttää kunkin ajankohdan edustavuuden vastausmäärästä riippumatta. Väestömäärät vastaavat kotitalousväestöä, joka on saatu vähentämällä maassa asuvasta väestöstä rekisteriin sisältyvä ”laitosväestö” eli ns. 900-ryhmä. Varusmiehet eivät kuuluneet tutkimuksen perusjoukkoon, minkä vuoksi estimoidut varusmiesten vuosikeskiarvot vähennettiin varusmiesten ikäluokista.

Ajankäyttötutkimukseen tulevat asuntokunnat poimittiin Tilastokeskuksen koko väestöä koskevasta tilastollisesta rekisteristä, jossa henkilöt olivat kotipaikkatunnuksen mukaisessa järjestyksessä. Poimintamenetelmänä oli systemaattinen poiminta, jolloin saadaan alueellisesti oikein jakautunut otos. Paino laskettiin kotitaloudelle ja kaikki kotitalouden jäsenet saivat otanta-asetelman mukaisesti saman painon. Tätä painoa käytettiin laskettaessa vastanneiden osuuksia ja kadon jakaumia.

Painot vakioitiin kalibrointiestimaattoreihin perustuvalla menetelmällä ikä- ja sukupuoliryhmien, alueen, kuntatyyppin, koulutuksen ja verotettavan tulon mukaan. Samaan kalibrointiin liitettiin viikkovakiointi ja kuuluminen työttömien työnhakijoiden rekisteriin tutkimuskuukautena. Näiden muuttujien luokat muutettiin binäärisiksi muuttujiksi siten, että muuttujan arvo on 1 kun henkilö kuuluu luokkaan ja 0 muulloin. Binäärimuuttujille laskettiin kotitalouskohtaiset summat, joita käytettiin kalibrointiprosessissa muuttujina. Tällä menettelyllä kotitalouden kaikilla jäsenillä on sama paino, joka tuottaa ikä- ja sukupuoliluokkien frekvenssien piste-estimaateille oikeat arvot. Kalibrointi tehtiin Kalmar-ohjelmistolla lineaarista etäisyysfunktioita käyttäen. Kalibrointi tuotti muutaman suuren painon sellaisissa osajoukoissa, joissa oli vähän vastanneita.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Monimutkaisesta otanta- ja estimointiasetelmasta johtuen käytettävissä ei ollut valmisohjelmistoa, jolla keskivirheet olisi voitu laskea. Analyttisen keskivirheen estimaattorin lausekkeen johtaminen on vaativa tehtävä. Näistä syistä johtuen keskivirheille laskettiin approksimaatiot SUDAAN-valmisohjelmalla, joka ottaa huomioon otanta-asetelmaan sisältyvän kotitalouden jäsenten välisen riippuvuuden.

Kalibrintiestimaattorit korjaavat vastauskadon aiheuttamaa virhettä tutkimustuloksissa ja samalle ne yleensä pienentävät keskivirheitä muuttujilla, joilla on lineaarista riippuvuutta kalibrintivektorin muuttujiin. SUDAAN:lla lasketuissa luvuissa ei ole otettu huomioon kalibrintiestimaattorien vaikutusta, joten saadut keskivirheet ovat konservatiivisia approksimaatioita estimointiasetelman mukaisille keskivirheille.

Vapaa-aika- ja kulttuuriharrastuksiin osallistuu usein koko perhe, jolloin tutkimusmuuttajat ovat kotitalouden suhteen sisäkorreloituneita. Muuttujille laskettiin asetelmakertoimet, joiden perusteella voidaan arvioida muuttujien ryöstymistä kotitalousotoksessa. Asetelmakerroin *DEFF* on aineistosta asetelmaperusteisesti lasketun varianssin ja yksinkertaisen satunnaisotannon varianssin suhde.

Tietojen ajantasaisuus

Ajankäyttötutkimus tehdään kymmenen vuoden välein.

Tietojen saatavuus

Ajankäyttötutkimuksen perustietoja julkaistaan Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Tutkimustuloksia julkaistaan myös paperimuotoisena. Suomen tietoja sisältyy myös Eurostatin julkaisuihin, jotka ovat saatavissa Internetissä.

Tietojen vertailukelpoisuus

Sekä ajankäyttötutkimus että vapaa-aikatutkimus tuottavat tietoa kulttuuriosallistumisesta. Vertailukelpoista tietoa on saatavissa vuodesta 1981 alkaen. Verrattaessa ajankäyttötutkimuksen tietoja vapaa-aikatutkimuksen tietoihin on otettava huomioon erot tiedonkeruussa. Ajankäyttötutkimuksen kulttuuriosallistumista koskevat kysymykset pyrittiin muotoilemaan yhdenmukaisiksi vapaa-aikatutkimuksen kysymysten kanssa. Yleisesti ottaen ajankäyttö- ja vapaa-aikatutkimusten tulokset ovat varsin yhtenäiset. Koska ajankäyttö- ja vapaa-aikatutkimukset suoritetaan ajallisesti lomittain, vertailukelpoisia aikasarjoja on mahdollista muodostaa.

Tietojen yhtenäisyys

Osassa Tilastokeskuksen aineistoista kulttuuriosallistumista koskevat tiedot poikkeavat toisistaan. Puhtaita vertailuasetelmia pystytään tekemään vain harvoin. Kysymysten sanamuotoja koskevaa kansainvälistä tutkimusta on runsaasti, mutta kansallista tutkimusta on vielä melko vähän. Yhdistävänä tekijänä näissä tutkimuksissa ovat havainnot surveyn herkästä luonteesta. Pienetkin muutokset sanamuodoissa ja vastausluokissa saavat aikaan joskus huomattaviakin eroja vastausjakaumissa. Tämä tulee ottaa huomioon tulosten raportoinnissa ja tiedon käytössä. Eri tutkimukset voivat haarukoida tutkimuksen kohteena olevan ilmiön tasoa, mutta faktamaista tiedon käyttöä tulisi välttää.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Elinolot 2011

Lisätietoja

Riitta Hanifi (09) 1734 2946
Hannu Pääkkönen (09) 1734 3229
Vastaava tilastojohtaja:
Riitta Harala (09) 1734 3604
ajankaytto@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Ajankäyttötutkimus 2009, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 2 C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1795-5165
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-5639 (pdf)
ISBN 978-952-244-310-6
(print)
Tuotenumero 3133 (print)